

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 23 (321) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. BIRŽELIO-JUNE 10 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

Koreja prie taikos artėja

PABALTIJO ATSTOVAI AMERIKOS VALSTYBĖSE DEPARTAMENTE BANDO VYSTYTI SEN. KERSTENO PLANĄ. KARALIENĖS ELZBIETOS KARŪNAVIMO IŠKILMĖS LONDONE. KOREJOJE KARAS GALI PASIBAIGTI TAIKA. SUSIRŪPINIMAS SĄLYSE, KURIOMS GRĖSIA KOMUNIZMO AGRESIJOS PAVOJUS.

Nepaprastai iškilmingos buvo karalienės Elzbieta II karūnavimo iškilmės Londone, kurin buvo suvažiuavę per milijoną svečių. Bet tas iškilmes kraštose, kurie turi televizijos tinklą, geriausiai žinoma, ne gu dalyvausieji pačiose iškilmėse.

Montreali Amerikos kontinento televiziniai filmai pasiekė anksčiausia. Iš Londono spausdintiniai lėktuvai falmus vežė pagal tą, kaip juos spėjo nufotografuoti. Per 5 valandas filmai jau buvo rodomi Montrealy, o iš čia jie buvo nu gabinti jau į Jungtines Valstijas. Susidomėjimas karūnavimo filmais buvo didelis. Bet tą susidomėjimą greit nustelbė

ZINIOS APIE KOREJOJE UŽSIMEZGANČIĄ TAIKĄ.

Pirmadienį tikrai jau pasirašytas susitarimas, kad karo be laisviai bus repatrijuoti tikrai savanoriškai. Kas nesutiks grįžti į komunizmo „rojų“, galės pasilikti arba pietinėje Korejoje arba gaus kitur prieglaudą dos teisę. Tam tikslui per mėnesį laiko komisija, kurią sudaro Indijos, Švedijos, Šveicarijos, Čekoslovakijos ir Lenkijos atstovai, turės apklausti kiekvieną karo belaisvį, nedarant jokio spaudimo, kad sužinotų jo nusistatymą, o po 3 mėnesių visi nenorintieji grįžti turės pereiti į civilį stovį.

Ši žinia, galima sakyti, nustelbė visas kitas, nes ligšiol šio susitarimo klišius buvo viena iš didžiausių, kuri trukdė eiti prie Korejos karo paliaubų. Pašalinus šią kliūtį,

TIKIMAS, KAD NETRUKS SEKS KOREJOJE TAIKA.

To ypač pageidauja Anglija, kurios spaudimu Amerika sutiko nusileisti dėl tūlių detalių, kaip komisijos sudarymo ir kt. Tiesa, Korejos karo vadas, gen. Keler pareiškė, kad net paliaubų pasirašymas dar neraiškia Korejos taikos, nes taika tikrai tada galėsianti būti, kai bus išspręsti politiniai klausimai. Ligtol JTO kariuomenė tebeliks Korejoje.

Vis dėlto, norima padaryti taiką. Atrodo, kad komunistai dvejus metus nesutikę su laisvu karo belaisvių apsisprendimu, dabar su tuo sutikę lyg ir linksta į taiką. Matyt, MASKVAI REIKIA ATSIKVEPTI IR PASIRUOSTI NAUJAM PUOLIMUI,

kai šis, jos pradėtasis prieš trejus metus nepasisekė.

Tačiau didelis nepasitenkinimas pietinėje Korejoje ir ne mažesnis Vjetname ir kitose vietose, kurioms gresia padidintas komunistų agresijos pavojus. Indokinijos valstybės, Burma, Malajai, sudarius taiką Korejoje, tiksliai padidinto komunistų upuolimo, nes jie atspalaiduoja nuo Korejos karo. Spėjama, kad komunistai yra apskaičiavę, jog jiems yra praktiškiau Korejoje baigti karą, nes jis nesėkmingas, mesti įėgas į Indokiniją, kur numatomas daug didesnis pasisekimas. Be to, komunistai tokiu būdu laimi labai daug savo jėgų visam pasauliui.

Nenuostabu, kad pietinė Koreją rado būtina raminti JAV prezidentas EIZENHOWERIS, PARAŠĖS LAIŠKĄ KOREJOS PREZIDENTUI

Syngman Rhee. Jis įtikinėja Rhee, kad Korejos vienybė bus siekiama taikingu būdu. Tuo, žinoma, niekas netiki. Šia prasme laikoma, kad JTO, kurių tarpe JAV pirmąją, karą Korejoje bus prailmėjusios. Tiesa, Maskvos suplanuoti agresija nepasiekė — sovietai pietinės Korejos nesugebėjo pagrobti, net truputį prarado ir turėtus teritorijos, bet šio karo JTO taip pat nelaimėjo, nes šiaurinė ir pietinė Koreja lieka nesujungtos, o karui išleista ir daug pinigų ir paklota nemaža gyvybių. Tuo tarpu vil-tis susijungti padalintą Koreją, sudarius taiką, visai jau laidoja ma.

SIE FAKTAI LEIDŽIA SPĖTI, KAD MASKVA GYVENA NEMAZUS SUNKUMUS.

Atrodo, visai tikras dalykas, kad Maskva dabar kaip tik eiti į dar didesnes nuolaidas, jeigu būtų rimtai susirūpinta palaužti jos agresiją.

Visa tai matydami, KOMUNISTAI DEDA VISAS PASTANGAS SUVESTI „KETURIUS DIDŽIUOSIUS“.

Net ir Kanados komunistai pasiuntė sveikinimus didžiausiam buržuizui ir imperialistui, kaip jie vadina Churchillį, ir prašo jį dėti pastangų suvesti į derybas Eisenhowerį su Malenkovu. Komunistai be galo dėkingi Churchillui, kad jis palaiko šį reikalavimą. Churchillis komunistams iš didžiausio priešo pasidarė didžiausiu draugu.

SUSITIKIMAS BERMU DUOSE TAPO DIDŽIAUSIA POLITINE AKTUALIJA,

kuria daugiausia rūpinasi komunistai. Spėjama, kad viso pasaulio komunistai yra gavę iš Maskvos direktyvų varyti akciją už „taiką“, kuri Maskvai leistų tvarkyti savo vidaus reikalus. Matyt, yra gyvas ir didelis reikalas. Maskva jau sunkiai išlaiko žmonių nepasitenkinimą. O Čekoslovakijoje darbo žmonės — darbininkai ir ūkininkai — perėjo į atvirą pasipriešinimą. Valiutos nuvertinimas ir darbo žmonių apiplėšimas perpildė nepasitenkinimo taurę ir

ČEKOSLOVAKIJOJ VYKSTA PASIPRIEŠINIMO DEMONSTRACIJOS.

Ypatingai jos didelės Prahoje, Brno, Moravsko Ostrava ir Pilzene. Ten nepasitenkinimas tiek didelis, kad įvyko susirėmimai su policija, kuri paleido į darbą šaunamus ginklus. Visi šie faktai verčia Maskvą įsikišti „taikos“, tokios taikos, kuri leistų jai sustiprinti krinkantį diktatūrinį režimą.

Ne veltui pabėgę iš Rusijos karininkai teigia, kad dabar Rusiją lengviausia būtų priversti paklusti taikai ir baigti diktatūrinį režimą.

Tartum į tą mintį, senatoriui Kerstenui iškūsus JAV Kongresui pasiūlymą,

ISTIRTĖ PABALTIJO OKUPACIJOS FAKTUS,

Amerikos Lietuvių Tarybos ir kitų Pabaltijo valstybių atstovų delegacija lankėsi Valstybės departamente ir tarėsi, kaip tą sumanymą įgyvendinti. Pabaltiečių delegacija buvo priimta specialistų ir išklausti jos pasakymai. Delegacija, kurioje iš lietuvių pusės dalyvavo

ALT gen. sekr. dr. P. Grigaitis ir LAIC atstovė p. Kižytė, Departamente dar lankysis kol susitars dėl visų reikalų. Tai yra labai svarbus sumanymas, kurio pravedimas būtų dar svarbesnis ir reikšmingesnis.

Šia prasme labai svarbus, duotas per radiją ir televiziją, buvo

PREZIDENTO EISENHOWERIO PASISAKYMAS UŽSIENIO POLITIKOS KLAUSIMAIS.

Pabrėžtina, kad Eisenhoweris patikrino, jog „antro Miuncheno Amerika neieis“. Todėl, galima spėti, kad Churchillio siūlomojo antrojo Locarno taip pat nebus, nors Anglija ir labai yra į tai linkusi. Eisenhoweriui į talką atėjo ir JAV senatas, nutaręs komunistinės Kinijos atstovo į JTO neįsileisti.

Kai Churchillis gavo komunistų padėkos laiškus, Berija gavo užklausimus iš antikomunistinės organizacijos, kuri ko voja su priverstinio darbo stovyklomis. Laiškas įteiktas pačiam Berijai.

LAISKAS RUSIJOS „SAUGUMO“ MINISTERIUI

konstatuoja, kad pagal oficialų

Prancūzijos min. kabinetą.

KARO NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO KLAUSIMAS LIETUVAI.

Jau buvo spaudoje pastebėta, kad pasėkoje susitarimo tarp Vakarų Vokietijos Vyriausybės Bonnoje iš vienos pusės, ir Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos vyriausybių iš kitos, — kurios čia veikė Alijantų vardu, buvo susitarta dėl prieškarinių skolų atlyginimo Vokietijos kreditoriams. Greta tų prieškarinių Vokietijos įsipareigojimų jos kaimynams buvo spaudoje taipgi paminėta ir antrojo pasaulinio karo nuostolių klausimas. Dabar jau yra ši problema tiek paaiškėjusi, kad jokio susitarimo karo nuostolių atvejui nėra padaryta bendrai ir kiek tai liečia Lietuvą. Pretenzijas dėl karo nuostolių valdžiai ir būtų gavęs pažymėma kelti, Lietuvos oficialios įstaigos užsienyje rezervuoja teisę Lietuvos Vyriausybei tą klausimą iškelti ateityje.

Išimties keliu, jei kas iš Lietuvos piliečių arba kuris komi-

Malenkovo valdžios prisipažinimą, Rusijai į kalėjimus sodina žmonių, kurie pagal suklaidotus, jėga išgautus, parodymus bei prisipažinimus. Taip buvo padaryta su Maskvos gydytojais. Todėl Berija klausiamas, koki gi yra sovietiniai teismai, kurie tai leidžia daryti? Ir kuo gali ma pateisinti katorginio darbo stovyklas? Gal Berija sutiktų išleisti iš užsienių žmonių, kurie galėtų ištirti gyvenimo ir darbo sąlygas tose stovyklose?

Vis dėlto praėjusi savaitė jėgo į naujų neramumų ir naujų netikrumų laikotarpį. Visoje žmoniųje susirūpinimas, kad Korejos taika neatneštų naujų, dar didesnių ir, galimas dalykas, baisių įvykių. Teks netikrumo žaismas gali žmonijai brangiai kainuoti. Kol kas Korejoje vyksta dideli mušiai. Siekia ma atkovoti naujas pozicijas, nes siena, jeigu bus taika, pasiliks ten, kur ji bus fronto nustatyta.

Komunistų valdomoje Vokietijoje atnaujintos Hitlerio praktikuotos ir Rusijoje dabar praktikuojamos darbo kuo pos.

Bidault rūpinasi sudaryti Prancūzijos min. kabinetą.

Prancūzijos min. kabinetą.

KARO NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO KLAUSIMAS LIETUVAI.

tetas būtų galėjęs pareikšti pretenzijas Vokietijos okupacinei valdžiai ir būtų ugavęs pažymėjimą, kad pretenzija būtų įteikta, tai remdamosi tais dokumentais pilietis gal ir galėtų savo pretenziją, patį savo atsakomybę, kelti dabar, nelaukiant išlaisvintos Lietuvos Vyriausybės akcijos. Bendrai, dabar tenka pabrėžti, kad jei karo apyvose sužalotas ar sunaikintas Lietuvos pilietis turtas yra buvęs pačioje Lietuvoje, tai keli mas pretenzijos dėl tokio turto negalėtų būti sėkmingas ypač dėl to, kad nebūtų galima nuostolius patikrinti kol Lietuva tebėra sovietų okupacijoje. Jei turtas yra ar yra buvęs pačioje Vokietijoje, ypač vakarinėje zonoje, tai tokia pretenzija atrodytų realesnė, nors čia sprendžiamoji galia priklausytų Vokietijos įstaigoms.

L. P. Ž.

20.000 KALINIŲ KALĖJIMAS PO ŽEME

Sovietų zonos valst. saugumo ministerija (SSD) ruošiasi netoli Naubrandenburgo milžiniško kalėjimo požemyje statyti. Viso ten numatyta sugrūsti 20.000 žmonių. Tai praėję prieš pat Sekmines į Vak. Berlyną atbėgęs architekt. Alfred Kalk, ikišiol pastatęs „sicherheitsdienstui“ ministeriją ir vadovavęs saugumo tarnybos slaptajam statybos planui. Jam atsisakius kalėjimą statyti, jį atleido iš tarnybos ir pradėjo persekioti.

Visos požeminio kalėjimo vienetės yra sovietinio pavyzdžio ir bus statomos 2-m augštais. Virš kalėjimo numatyta niekuo dėti, dėl akių, administraciniai pastatai. Siemiet siekiama pastatyti 6.000 vienetų. Architektas sako, kad SSD kas met „saugumo pastatams“ išleidžia 500 mil. markių. Visoms statyboms, ypač pajūrio stiprinimo, kareivinėms ir kalėjimams, statybos medžiagų nestinga, nors kitur to didžiausia stoka.

EVANGELIKŲ LIUTERIO NIŲ SINODAS KANADOJ St. John's Church, Waterloo, 1953. VI. 9 — 12 dd.

Sinode Waterloo mieste dalyvauja 150 kunigų ir pasauliečių atstovų iš Kanados. Jame dalyvauja ir lietuvių parapijos organizatorius Dr. M. Kavolis. Radio stotis CKCR 5,15 — 5,30 siųs sinodo transliaciją.

K. — De Gaul paleido savo partiją, nes ji neteko pasitikėjimo.

Nepraleistos rezoliucijos

ALENA DEVENIENĖ PUIKIAI ATSTOVAVO KANADOS LIETUVES WASHINGTONE.

Tarp geg. 23 ir birž. 1 d. Washingtonė įvyko General Federation of Womens Clubs kongresas, į kurį buvo suvažiusios Amerikos, Kanados, Pietų Amerikos ir kelios atstovės iš Europos. Kadangi Kadangi Kanados lietuvės per Pabaltijo Moterų Sąjungą priklausė šiai organizacijai ir turėjo teisę pasiųsti tris delegatas.

KLB SIETIMO KOMISIJOS INFORMACIJA NR. 10.

Vasaros stovyklų reikalai.

1. Paskutiniam K-jos posėdy paskirti stovyklų vadovai: Vyr. vadovė — St. Prapuolenytė, kuri kartu bus ir mergaičių stovyklos, Berniukų — J. Pabžera, kuris kartu bus ir skautų grupės, Dvasios ir meno reikalų — kun. B. Pacevičius. Skautų grupės ir stovyklų vadovės padėjėja — B. Grigaitytė, Sveikatos ir sanitarijos reikalų — dr. Norvaišienė, vaikų ligų gydytoja, Maitinimo — Iz. Matusevičiūtė, kuri tam reikalui pasikvies dar kelias ponias. Ūkio ir finansų — J. Mikšys. Patalpų ir palapinių reikalus tvarkys — V. Matulaitis.

2. Šiuo metu į stovyklą jau užsirašę 141 stovyklautojas. Tėvams pageidaujant, sto vyklauti galės jaunimas iki 15 metų imtinai. Dar bus galima įsiregistruoti iki birželio 13 dienos. Primenama, kad registruojantis būtinai reikia įmokekti 2 dol. mokesčio. Užsiregistravusieji, bet to mokesčio nesumokėję, neskaitomi registruotais.

3. Tikslus sąrašas daiktų, kuriuos stovyklautojai privalo atsivežti, bus paskelbtas sekančioje informacijoje. Taip pat bus paskelbta stovyklos dienų programa ir maitinimas.

4. Liepos 12 dieną, sekmadienį, įvyks didelė vaikų šventė. Kitos organizacijos prašomos tą dieną gegužinių nedaryti.

5. Mokestis už stovyklavimą vienam asmeniui už dvi savaites galutinai nustatytas 18 dol. (įskaitant 2 dol., sumokėtus įsi registruojant), kuriuos reikės sumokėti į stovyklą atvykus.

Pažymėjimų reikalai.

Švietimo Komisija siūlo mo kykloms įsigyti pažymėjimams antspauduoti antspaudus su Vytim. Tokių antspaudų galima užsakyti per komisiiją. Kaina 8 dol. Užsakant nurodyti mokyklos pavadinimą ir vietovę.

Dar kartą kreipiamės!

Vasaros stovyklai dar trūks ta dviejų vyrų ir dviejų moterų ir panelių. Dar kartą kreipiamės į gerb. tautiečius prašydami mums padėti, sutinkant praleisti stovykloje bent savaitę. Atsiliepimo lauksime telefonais: Toronte A. Rinkūnas, LL 9397, Hamiltone St. Prapuolentytė, 8-2378.

KLB Švietimo Komisija.

„Liaudies“ valstybės gynėjas klausia išpažintį

Neseniai paaiškėjo, kad Aulės kalėjime sėdįs kalinys prašėsi katalikų dvasininko išpažinties. Jo pageidavimas patenkintas. SED partijai priklausą „liaudies“ valstybės gynėjas Walter Seifert apsilviko dvasiško sutana, pasivogė stulę ir išklau sė kalinio išpažintį. Po išpažinties patirta, pranešė Chemnitas (dabar Karl Marx Stadt) rajono valstybės gynybai.

„Liaudies“ v. gynėjas paaugštintas už tai pareigose.

tes, tai jos, negalėdamos atvykti pačios, igaliojo žinomą mūsų visuomenininkę Aleną Devenienę jas tame Kongrese atstovauti.

P. Devenienė patyrusi, kad jau kelinti metai Kongrese praeina rezoliucija be jokio pasipriešinimo iš jokios pusės ir iš niekur nėra jokio rastiško protesto, ji nutarė pasipriešinti viešai pilnoje Kongreso sesijoje, kur delegatės gauna balsą. Toji rezoliucija reikalavo rekomenduoti Amerikos Kongresui įstatymą, pagal kurį, visi naujai atvažiuavę imigrantai, jeigu laike penkių metų netam pa piliečiai, turi būti deportuoti į tą kraštą, iš kur yra kilę. P. Devenienė patyrė, kad ši rezoliucija išgalios, jei niekas nepasipriešins, kaip ligšiol kad buvo. Ši rezoliucija palies tų tūkstančius seniau ir dabar atvykusių ateivių, kurie dėl se natvės negali išmokyti kalbos, krašto įstatymų ir dėlto negali tapti piliečiais. Dėl to jie nuostų kad ir mažiausio turto, atsižadėję pilietybės ir, svarbiausia, jie turėtų pilietybę imti po prievarta — grąšiniu būti grąžintais pas komunistus.

Atrodė, kad ir ši rezoliucija praeis, kada visos atstovės pasisakė yes. Paklausus, kas prieš šią rezoliuciją, pirminin kaupti jau kėlė kūjelį suduoti, kad priimta, tik staiga atsi-stojo A. Devenienė ir sako:

— Aš esu prieš. — Ir ji padavė viršminėtus motyvus labai karštoj kalboj, kuri rado daug simpatijos. Po jos atsi-stojo norvegė, kuri taip pat pasisakė prieš. Po to p. L. Bie-liukienė, Vokietijos Pabaltijo Moterų Tarybos delegatė, pak-skaitė, kad Amerikai irgi yra naudinga turėti, politiniais su mėtmais, kitų kraštų piliečių, kurie dirbtų išlaisvinimui. Salėje pradėta šaukti, ypač kai p. Devenienė pasakė, kad tuo būdu, mes ne iš pagarbos ir meilės priimsime naujus piliečius, bet jie jais taps baimės persekiojami — būti grąžintais pas komunistus, nuo kurių pabėgo. Bet tie šauksmai buvo tu, kurios raudonai atsiduo-da. Rezoliucija buvo balsuojama net du kartus. Vis dėlto dviem trečdaliais balsų ji buvo atmesta.

Vėliau su pataisomis, kad nevertų grįžti dėl amžiaus ir politinių priežasčių, pagal A. Devenienės pataisymus ir pasiūlymus rezoliucija buvo vien balsais priimta.

Buvo įnešta ir nauja rezoliucija, dėl imigracijos į Ameriką naujų ateivių. Ši rezoliucija, jeigu ji būtų patiekta taip, kaip prezidentas Eisenhoweris pasakė, būtent, kad padėtų tiems, kurie veda tą pačią kovą su komunizmu ir kurie ištrūksta iš už geležinės uždangos, kad tie žmonės turėtų prieglaudą ir Amerikoje. A. Devenienė ir čia paėmė balsą. Bet kadangi rezoliucija buvo netinkamai pateikta ir nebuvo Amerikos lietuvių patiekta iš anksčiau jokios šiuo klausimu rezoliucijos, tai ji buvo atmesta, tik ke turiais balsais prieš. Tuo būdu kongresas pasisakė prieš įsileidimą naujų ateivių. Labai plačiai Amerikos spauda šį įvykį aprašė.

Kanados lietuvis labai gerai padarė, kad parinko tokią delegatę, kuri išklė šiuos svarbius klausimus, apie kuriuos mūsų ankstyvesnės delegatės nieko nebuvo net mūsų visuo menci pranešusios. Jūsų kor.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15
Adresų pakeitimas 25 ct.	(su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Gėdingo smurto
sukaktuvės

Tai yra birželio 14 dienos 1941 metų Maskvos valdžios įvykdyto genocidinio smurto Pabaltijy jau 12os sukaktuvės. Imperialistinis Rusijos smurtas prieš tris Pabaltijy valstybes buvo įvykdytas 1940 metų birželio 15 dieną — trys Pabaltijy valstybės — Lietuva, Latvija ir Estija — sovietų kariuomenės buvo užimtos.

Lygiai po metų okupantai, susiorientavę, kad Pabaltijy valstybių tautos nieku būdu ne sutinka vergauti smurtininkams ir visomis priemonėmis jų smurto veiksmams priešina si, — įvykdė antrą smurtą, nukreiptą šį kartą jau prieš Pabaltijy valstybių tautas, prieš ramius šių valstybių gyventojus.

Tą pačią dieną visose Pabaltijy valstybėse buvo įvykdytas tas pat smurtas, tuo pačiu metu ir ta pačia tvarka. Taigi, ir genocidinis Rusijos smurtas, kaip ir šių valstybių okupacijos smurtas, buvo įvykdytas organizuotai, iš anksto jam pasiruošus.

Šis, genocidinis, smurtas buvo vykdomas klasingu, „komunistiškai rafinuotu“ būdu: oficialiai tą smurtą vykdė „pačios“ taip pat klasingai sudarytų „respublikų“, „valdžios“.

Karštą birželio naktį visą Lietuvą ir kitas Pabaltijy valstybes nusislaubė iš anksto iš Rusijos gilumos atvežtoji „saugumo“ kariuomenė, vadinamoji NKVD. Jos ir Pabaltijy valstybes buvo atvežti ištisi pulkai. Tai carinės Rusijos pavyzdžiui sudarytoji žandarmerija, vadinamieji „raudonsiūliai“. Jie tokie buvo prie caro Nikolajaus antrojo, jie tokie ir po 22 metų prie Stalino — Džugosvilio, užplūdo Lietuvą — tie patys raudonsiūliai. Tik tai daug skaitlingesni ir daug žiauresni, anot komunistų terminologijos — apvalyti nuo buržuazinių prietarų — „šioio tolia žmoniškumo, kuris iš vakarų nors ir nedideliu laipsniu, bet vis dėlto buvo prasiskverbęs į carinę, kad ir „supuvusią“ Rusiją. Stalino raudonsiūliai buvo visiškai „apvalyti“ nuo bet kokių žmoniškumo-humanizmo žymių. Tą genocidą vykdė tikrai gaujos išdresiruotų budelių.

Genocidas buvo vykdomas tokiu būdu, kad visiems, be jokių išimčių, žmonėms būtų įvairia baimė ir sukeltas siaubas: gaudė ir vežė ne tikai buvusius valdžios, ar kariuomenės, ar valdančiojoje partijoje buvusius žmones, bet gaudė ir vežė visus, kas tiksliai pateko į rankas: ūkininkus, valdininkus, tarnautojus, darbininkus ir net komunistus bei komunistams nuosirdžiai talkinėjusius. Taip buvo daroma todėl, kad visi, visokių sluoksnių ir visokių įsitikinimų žmonės netektų bet kokio pasitikėjimo ir kiekvieną minutę būtų netikri, kad sekančia jie gali būti jau išvežti.

Birželio 13—15 dienų genocidinės žmonių gaudynės vyko karštomis naktimis ir dar karštesnėmis dienomis. Dėl to išvežimų siaubas buvo dar baisesnis, nes žmonės troško ir alpo sukimšti ir sunkvežimius ir po to į sausakimšai prikimštus prekinis vagonus, kurie buvo laikomi uždaryti, neduodant žmonėms ne tikai maisto ir vandens, bet ir gryno oro.

Visa šita reikia pasakyti ypač tiems žmonėms, kurie visų tų baisumų nematė.

Tęsivaizduoja kiekvienas, kad ir prekinis vagonas buvo sukimštos masės žmonių, kurių tarpe buvo ir senų, ligonių, kurie nei patys negalėjo paeiti, ir buvo naujagimių, kurių motinos dar nespėjo nei kelių dienų atsigausti po gimdymo.

Ir tokių faktų akivaizdoje, — kokie beširdžiai ir kokie nežmoniški yra tie, kurie dar gali ginti ir teisingi komunistus — smurtininkus okupantus.

Kuo gi jie skiriasi nuo carinio okupanto — gal savo žiauresniu ir nežmoniškumu? Ar už tą juos Amerikos komunistai — Bimbos, Mizaros, Andriai, Jonikai ir Kanados komunistai — Ylos, Kilikevičiai ir Grinkūs teisingai ir gina?

Juk smurtas yra smurtas, ne žiūrint to, ar jį vykdė caras — žandaras, ar diktatorius Stalinas.

Nei mes, nei visa humanistinė žmonija niekad neužmiršime šio baisaus ir nežmoniško smurto, neteisybės ir neteisėtumo!

Mielus prietelius
p-lę A. JAKUBAUSKAITE
ir
p. P. RUTKAUSKĄ

bei
p-lę V. D. DANILIAUSKAITE
ir
p. L. STANKEVIČIŲ,

sukūrus šaunius lietuviškus židinius,
sveikina ir skaidrios ateities linki

D. N. Baltrukonis.

APIE LIET. ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS UŽDAVINIUS.

Sąjungos pirmininkas V. Rastenis sako:

„Žurnalistų Sąjunga apimanti visokių pažiūrų spaudos bendradarbius, buvo Lietuvoje, turėtų būti ir dabar profesinio pobūdžio organizacija. Ne tiek profesinio-ekonominio, kiek profesinio — moralinio pobūdžio. Moralinis bruožas mūsų žurnalistų Sąjungai buvo daug daugiau būdingas nei ekonominis ir Lietuvos. Juo labiau čia jis turi vyravoti, kadangi šiose sąlygose dar reikalingesnis. Be to, ekonominė sritis mažai tėra ir perspektyvų

Minėtų tikslų mes manome siekti glaudžiai santykiuodami ir savo tarpe diskutuodami būdus, kaip šiose sąlygose geriau išsilaikyti reikiamajame lygyje. Juo geresnis bus spaudos bendradarbių lygis, juo geresnė bus ir spauda. Turiu galvoje mūsų lietuviškąją spaudą. Oji juk taip pat yra viena iš svarbiųjų priemonių Lietuvos išlaisvinimo kovoje.

PIRMAS ŽINGSNIS KANADOJE.

Su džiaugsmu ištrūkę dauguma mūsų lietuvių iš skurdaus gyvenimo Vokietijos stovyklose, Kanadoje ilgai neturėjome organizuoto plačią mastu šelpimo ten likusių dar didesniame skurde tautiečių. Bet štai jau įsikūrė ir Kanadoje paši, kaip U. S. A. BALF, organizacija — Šalpos Fondas, kuris pirmam savo žingsniui pasiryžo surinkti 1000 dol. ir už tą sumą pasiųsti iš U. S. A., nekaštuojant transportui, apie 13.000 sv. cukraus. 1000 dol. yra minimalinė suma gauti nemokamą transportą ir cukrui papigimimą. Cukrų Š. Fondas pasirinko dėl to, kad neseniai BALF pasiuntė taukų, o tik du dalykai apsimoka į Vokietiją siųsti, yra brangesni negu čia. Vokietijoj cukraus svaras 16 c., o čia gausim pigiau negu už 8 ct. Taigi pasiuntus mums už 1000 dol. cukraus, ten ta suma padvigubės.

Š. Fondo C. Komitetas neseniai išsiuntinėjo Š. Fondo apyl. komitetams, kur yra lietuvių susiorganizavę ir K. L. Bendruomenę, aplinkraščių, raginanti, tarp kitko, surinkti tą 1000 dol. Todėl prašome visus lietuvius ta proga skirti savo dalį badaujančiam broliui.

Veda sktn. inž. J. Bulota

LIETUVĖS SKAUTĖS Į JU BILIEJINĮ SĄSKRYDĮ-STO
VYKLĄ PRIE NIAGAROS!

Gražu prie Niagaros, gražu!

Ten turėtų kiekvienas pabūti ir pakilt savo dvasia. Ką ir be kalbėti apie skautę, kuri yra gamtos mylėtoja. Jos širdis būtu pilna šio nepaprasto gamtos grožio, jėgos ir stebuklo.

O mums lietuviams, visoms vyresniojo amžiaus skautėms, reta proga susitikti ir pastoviai vyklauti ant Niagaros upės kranto. Ir tikrai mes susitiksi me! Ten susirinks Amerikos, Kanados net ir tolimosios Kalfornijos sesės. Argi Tu, sese, nenorėsi paspausti seseriškai rankos ir pasiklausyti milžiniško Niagaros krioklio užmojo? Argi lietuvių skautė, Dainavos šalies dukra, nenorės, kad Niagaros vandenys, susitkę Atlante Baltijos vandenims, šnabždėtų, kalbėtų ir šauktų, kad ten prie Niagaros stovyklauja Lietuvos Atžalynas ir galingai skamba jų lietuviška daina.

O Lietuvos Atžalynė, skautiškasis jaunime, skubėk į tą Jubilėjinį sąskrydį — stovyklą. Ten Tavęs laukia graži gamta, šimtai skautiškų širdžių ir lietuviškos stovyklos dvasia. Ten tu, Jaunasis Atžalynė, sustiprėsi Lietuvai.

Ir tegul neš, Niagaros vandenys Baltijai žinią, kad skautės per Dvasios Vadovo pašnekesius, per tautinį auklėjimą, per skautišką ideologiją, praktiškus darbus, suieigs ir gražius bei turiningus laurus, eina tikroju keliu, o jiems šviečia: Dievui, Tėvynei, Artimui! — šviturys.

Ir verks Baltija iš džiaugsmo ir duos savo švituriams di-

JUOKDARIAI...

Komunistiškas objektyvumas...

Kaip tikras imperialistinės Rusijos pašliaužinis D. M. Šolmskas, aprašinėdamas Lenkijos padalinimą, visiškai nutyli Lietuvą. Lyg jos visai ne būtų buvę...

Kaipgi rusų pašliaužinis Šolmskas rašys, kad Rusija, Katrinos II-sios laikais su Prūsija pasidalino Lietuvą? Juk tai būtų, tur būt, visai panašu į tai, kaip Stalinas su Hitleriu ją dalinosi 1939 metais? Štai jums ir komunistinis objektyvumas ir štai jums komunisto drąsa: jis bijo net suminėti, kad dalinantis Lenkiją, drauge rusų su prūsais buvo pasidalinta ir Lietuva.

Jau šeštas mažinimas — Mulkinimas ir grąžinimas...

tuvos spauda pilna pranešimų Sovietinė okupuotosios Lietuvos apie džiaugsmo mitingus dėl

Laiko nebedaug, iki birželio 24 d. turime gauti pinigų, o iki liepos 1 d. turime cukrų išsiųsti, nes po liepos 1 d., beveik jau tikra, nebebus galima gauti neapmokamo transporto ir nebeapsimokės siųsti, o kad ta neapmokamo transporto galimybė gali liepos 1 d. nutrūkti, neseniai sužinojom.

Todėl prašome visus lietuvius skirti savo aukas per savo kolonijos Š. Fondo apyl. komitetus, o jei jų dar nėra, tai per K. L. B. apyl. valdybas, o kur nei vieno, nei antro dar nėra, kur mažais būreliais Kanadoje išsimėtę, arba kam nepasiseks prieiti prie kolonijos komitetų, siųsti aukas čekiais ar „money order“ tiesiog Š. Fondo C. Komitetui adresu: 202 St. Clarens Ave., Toronto.

Taip pat kviečiame ir visas lietuviškas organizacijas prie šio tikrai bendruomeniško ir kilnaus savo vargstančių tautiečių paramos darbo savo įnašu prisidėti.

Kanados lietuvių! Išlaikykite pirmą bandymą, kurį U. S. A. lietuvių jau seniai praktikuoja!

K. L. B. Š. Fondo C. Komitetas.

Daugiausia bendradarbiauti tenka su latviais, estais ir ukrainiečiais. Dalyvaujama jų šventėse, taip pat kviečiami lietuvių šventes bei minėjimus. Kiekvienais metais pabaltiečių rengiami bendri birželio trėminių minėjimai. Taip pat buvo surengtas vienas bendras koncertas.

Lietuvių atstovai įeina į Canadian National Unity Council kur dalyvauja atstovai 20-ties tautinių grupių. Bendruomenė buvo pakviesta dalyvauti Hamiltone VI. 2. karūnavimo parade ir atlikti programą.

Su lietuvių organizacijom santykiai yra nuosirdūs, nes bendruomenės tikslas yra būti tarpininku ir vienytoju tarp vietos lietuviškų organizacijų. Tam tikslui iškilus reikalingas šaukiamai bendruomenės valdybos ir organizacijų bendri posėdžiai.

Šiuo metu Hamiltone veikia šios organizacijos: ateitininkai, socialdemokratai, skautai, kat. moterys, sporto klubas Kovas, Dramos Būrelis Aukuras, teisininkai, Maž. Lietuvių Bičiuliai, choras Rūta, taut. šokių grupė, Tautos Fondo ir Šalpos Fondo skyriai. Buvo įkurti, bet vėliau susilukidavo Liet. Verslininkų ir LAS skyriai. Yra stipri ir vieninga lietuvių Aušros Vartų parapija, kuriai nuo pat įsikūrimo vadovauja kun. dr.

SKAUTŲ VASAROS
STOVYKLĄ.

Šių metų Montrealio Skautų Tunto stovykla įvyks Laurentian kalnuose nuo liepos mėn. 25 d. iki rugpjūčio 2 d. Stovykloje gali dalyvauti kiekvienas vilkiukas, skautas, jų skautas ir skautas vyti, taipgi ir nesąs skautu, tačiau tarp 8 ir 16 metų amžiaus.

Stovyklos mokestis sumoje 10,00 dol. privalo būti įmokėtas iki liepos mėn. 5 d. Esant šeimoje daugiau negu vienam stovyklautojui, mokestis sumažinamas iki 7,50 dol. asmeniui. Verdun'e užsiregistruoti galima pas s. v. vyr. skilt. J. Ramanauską, 662-2nd Ave, telef.: YO 0934 ir Rosemount'e — pas s. v. skilt. V. Piečaitį, 5785 — 12th Ave, telef.: RA2 — 4449.

psktn. St. Naginionis, Tuntininkas.

VYKSTANČIŲJŲ ATOSTOGGMS BEI PRAVA,
ŽIUOJANČIŲJŲ PRO NIAGARA FALLS, ONT.

D E M E S I U I !

Išnuomojami kambariai dienai arba savaitei — pagal susitarimą. Kreiptis pas Ver. Mačikūniene, 2197 Pine Grove Ave., Niagara Falls, Ont. Ph.: 4849-R. Pasilaikykite šį adresą, jeigu atostogas galvojate praleisti prie Niagaros kroklų!

WINDSOR

PRANEŠIMAS VISIEMS LIETUVIAMS.

Šiais metais birželio 13 ir 14 dienomis Windsore gyvenanti pabaltiečiai, lietuvių iniciatyva, ruošia birželio įvykių minėjimą.

Programa: birželio 13 d. 5—5,30 banga 1550 radijo programa. Pranešimas anglų kalba ir lietuvių, estų ir latvių muzika; birželio 14 d., 12,45 val. šv. Angelo bažnyčioj, 720 Erie, pamaldos. Po pamaldų ten pat salėj prof. E. Montville paskaita.

Pakviesta visa miesto administracija. Kviečiame kuo skait

lingiau dalyvauti iš vietos, ir apylinkių lietuvių.

Windsoro valdžios radiofonas, CBE jau kuris laikas šeštadieniais gražiais „atsiliepimais“ anglų kalba ir lietuviška muzika, garsina mus ir mūsų pavergtos Tėvynės reikalus. Padėkai už tai ir kad daugiau tokių programų būtų, labai kviečiame, o ypač detroitiečius parašyti, kad ir labai trumpai mūsų radiofonui.

KLB Windsoro Apylinkės Valdyba.

ORGANIZACINĖ HAMILTONO LIETUVIŲ VEIKLA

Atkelta iš 9 psl.

Santykiai su kitom organizacijom

Daugiausia bendradarbiauti tenka su latviais, estais ir ukrainiečiais. Dalyvaujama jų šventėse, taip pat kviečiami lietuvių šventes bei minėjimus. Kiekvienais metais pabaltiečių rengiami bendri birželio trėminių minėjimai. Taip pat buvo surengtas vienas bendras koncertas.

Lietuvių atstovai įeina į Canadian National Unity Council kur dalyvauja atstovai 20-ties tautinių grupių. Bendruomenė buvo pakviesta dalyvauti Hamiltone VI. 2. karūnavimo parade ir atlikti programą.

Su lietuvių organizacijom santykiai yra nuosirdūs, nes bendruomenės tikslas yra būti tarpininku ir vienytoju tarp vietos lietuviškų organizacijų. Tam tikslui iškilus reikalingas šaukiamai bendruomenės valdybos ir organizacijų bendri posėdžiai.

Šiuo metu Hamiltone veikia šios organizacijos: ateitininkai, socialdemokratai, skautai, kat. moterys, sporto klubas Kovas, Dramos Būrelis Aukuras, teisininkai, Maž. Lietuvių Bičiuliai, choras Rūta, taut. šokių grupė, Tautos Fondo ir Šalpos Fondo skyriai. Buvo įkurti, bet vėliau susilukidavo Liet. Verslininkų ir LAS skyriai. Yra stipri ir vieninga lietuvių Aušros Vartų parapija, kuriai nuo pat įsikūrimo vadovauja kun. dr.

Ji DI.

lius (tai dviejų dienų darbininkų uždarbis). Bet bus kas padėti ant stalo mūsų trijų žmonių šeimai. Nusipirkau du balonus čonos kepaliukus, pusę kilogramo cukraus, ketvirtį ki logarmo sviesto (pusę svaro), po du šimtus gramų (6 onz.) arbatinės dešros ir šachmatinių sausainių, pokelį arbatos, citriną, na ir kilogramą makaronų... Vien tik už tuos pinigų, kuriuos mūsų šeima, sumažinus kainas, sutalpys, galėsiu kas mėnesį nusipirkti produktų ke turioms dienoms... Taip „džiaugiasi“ pirkeja.

Štai jums ir „džiaugsmas“, kaip katino kniaukimas. Toks kainų sumažinimas, kad... per visą mėnesį galės 4 dienas pavalyti. O kaip ta „draugė“ valys, tai matome iš to, ką ji nusipirko. Kainas sumažinus, ji galėjo nusipirkti vieną limoną, pusę svaro sviesto, sva rą cukraus, o dešros tikrai ketvirtį svaro, mėsos ir nebendė pirkti...

Argi toks „džiaugsmas“ ne katino kniaukimas?

Bet už tatau Devyni prakaitai...

Ta pati „Tiesa“ iš Šiaulių rašo: „Konvejerio ceche pasisako brigadininkas drg. Novikovas (visur „brigadininkai“ tik tai rusai...): — Mes, odininkai, šį naują kainų sumažinimą pažymėsime naujais darbo laimėjimais, pirma laiko įvykdy sime balandžio mėnesio užduotį...“

Taigi: kainas sumažino sk-

J. Tadrauskas. Veikia šeštadienio vysk. M. Valančiaus vardo mokykla, vedama mok. J. Mikšio. Anksčiau savo veikla pasižymėjo liet. orkestras Aidas.

Žvelgiant ateitin,

tikime, kad dabartinės sąlygose bendruomenės forma ir idėja yra tinkamiausia visus suburti ir sujungti po vienu stogų. Tik reikia daugiau susipratimo, gerų norų ir pasišventimo. Išrinkta valdyba be visuomenės paramos niekad nepajėgs darbo tinkamai atlikti. Juk kas atliekama, tai tik poilsio valandom nuvog tom po darbo su nemaža pasi aukavimo nugalint klūtis. Dabartinės sąlygos nėra palankios idealizmui ir vieton to skverbiasi viskam abuojumas. Dažnai ir visuomenė tuos dirbančius žiauriai kritika ar aštriais žodžiais atbaudo. Žinokime, kad kiekviename dar be pasitaiko klaidų, bet tik tas neklysta — kas nieko nedirba! Šaoningai klaidos niekad nedaromos, ir todėl iš kiekvieno laukiama sveikų su gestijų, pozityvios kritikos ir nuosirdžios paramos visuose darbuose. Sujungtom rankom daug galima nuveikti, todėl į šeštusios darbo metus žengiam su tvirtomis viltimis, tikėdami, kad visos mūsų pastangos ir darbai bus vanikuoti galutinai ir vieninteliu visų siekimų išsipildymu — Laisva ir Nepriklausoma Lietuva!

Ji DI.

„Tiesos“ 78-me numery aprašoma Šiaulių odos fabrike „Elnias“ mitingas, kuriame draugas Ramoška išpyskino tokią kalbą:

— Tuo metu, kai kapitalistiniame pasaulyje nuolat kyla kainos, blogėja darbo žmonių pragyvenimo lygis, milijonai bedarbių JAV, Anglijoje, Prancūzijoje ir kitose kapitalizmo šalyse skursta, badauja, mūsų šalyje nuolat mažinamos kainos, gerėja tarybinės liaudies materialinė ir kultūrinė gerovė... Naujas kainų sumažinimas yra galingas smūgis imperialistiniams karo kurstytojams ir jų agentūrai — buržuaziniam nacionalistams... “

Mes tai žinome, kaip „badauja“ Amerikos ir Kanados žmonės, o sovietijos žmonės žino, koks ten „gerbūvis“ ir kaip jie lėbąja nusipirkę vieną citriną ir 6 uncijas dešros... Bet kas įdomu, kad „Tiesa“ iš duoda paslaptį: pasirodo, kad tuo, ką ji rašo, žmonės netiki. Už tai juos „Tiesa“ Romoškos lūpomis keikia „buržuaziniais nacionalistais“.

Tragikomedija!

Mandrapypkis.

II.

Vasaros

Šioje žemėje saulėtos dienos apščiai yra pajvairinamos gavinančio lietaus ir tai daugiausiai derliaus augimo sezono, taip, kad čia lietaus kiekis skaičiuojamas iki 16 colių per sezoną. Paprastai čia lyja vieną ar dvi dienas ir lietus, kaip taisyklė, prasideda nakties metu ir baigiasi rytą ar kitą vakarą paliekant žemę garuojančią šiltą drėgmę ir gaivinančią rasą. Pasitaiko ir liūčių, perkūnų, audrų bei krušos, kuri per porą minučių nušluoja plotus derlingų laukų, bet tai reti atsitikimai. Pasitaiko ir sausų karštų dienų, kurių metu žolės atrodo pastyrusios ir sudžiūvusios, bet sulaukus vakaro viskas vėl atsigauja. Karštos dienos, vėsūs vakarai su gausia rasa, tokia yra Taikos upės vasara. Iš viso matyti, kad vasaros čia panašios į mūsų pačių prarastos Pažadėtosios Žemės, Lietuvos, klimatą.

Žiemos.

Taikos upės kraštas yra taip pat žiemų kraštas. Čia žiemos negalima imti lengvai. Žiemos čia ilgos ir negailestingos. Žiemos čia kečiomis dienomis ilgesnės, kaip kitur Kanadoje.

Bet, klausykite, ką autorius, James McGregor toliau apie taikos upės žiemas sako: „Čia žiemos kartais yra tiek žiaurios, kaip ir vidutinės žiemos Winnipege“! Jei jau vidutinės Winnipego žiemos autoriui yra labai žiaurios ir jei Taikos upės slėnyje tokios žiemos pasitaiko tik kartais, tai, atrodo, galima drąsiai sakyti, kad su tokiais žiemomis mūsų nepabaidys, nes štai Winnipege pergyvename eilę žiemų ir pripratus joms net Winnipege nebeatrodo labai žiaurios, o vidutinės žiemos, kokia buvo pereitoji žiema, tai mums čia atrodo ko ne visiškai „šilta žiema“!

Tačiau šaltis, sako autorius toliau, čia nesitęsia ilgai. Po keleto dienų pietvakariuose, kalnų srityje, pradeda kilti debesų volas, Pacifiko šiltas vėjas Chinook atneša atdrėkį ir per keletą valandų viso Taikos upės krašto temperatūra pakyla iki 50 laipsnių F. Vidutinė sausio mėnesio temperatūra čia yra aplink zero. Žinoma,

juo toliau į rytus, juo tas chinooko vėjo atšildymas darosi silpnėsnis, tačiau galima tvirtinti, kad yra dar pakankamai šiltas, jei net už daug šimtų mylių, iki šiaurinės Manitobos dažnai žiemos metu jaučiamas atšildymas vakarų vėjui pradėjus pūsti.

Kalbamos 25.000 ketvirtainių mylių ariamos žemės yra tik nedidelė dalis viso Taikos upės slėnio. Galingoji Taikos upė, pradedant jos versmėmis Rocky kalnuose, nuo Summit

Lake per arti 900 mylių, iki susijungimo su Vergu upe, drėkina apie 120.000 kvadratinį mylių plotą, kurio 60 proc. yra Albertoje.

Prieš šimtą milijonų metų.

Taikos upė pakeliui surenka daugybes vandenų iš šalutinių upių, upelių, ir pati plaukia savo ilguoju keliu tai greičiau, tai lėčiau, vietomis net krisdama verpetais ir sūkuriams. Apskai

RAŠO J. PRONSKUS.

čiuota, kad prie Peac River Canyon bus galima pastatyti tvanką su 282.000 arklių jėgos stotimi. Bendrai visu savo plotu ši upė turi gana augštus skardžius, vietomis siekiančius iki virš 1000 pėdų. Gamtos grožio atveju esą šis kraštas gali lygintis su gražiausiais. Aprašęs Peace River Canyon (Taikos upės daubos) išpūdzius, autorius sako: „Peace River Canyon gali būti ir gali nebūti

gražus. Bet išpūdzius jis tikrai yra. Tai yra 18 mylių ilgu mo krioklys, išgraužtas uolose ilgose kovose su milžinais, trūkiosiose dešimtis tūkstančių metų. Norint gauti kad ir menką vaizdą tos vykusios kovos, tenka grįžti kokių šimtą milijonų metų atgal, iki tos dienos, kai Taikos upė tebebuvo jauna. Reikia kiti upė pasaulyje gali lygintis su jos amžiumi...“

Kai Taikos upė tebebuvo jauna, didelė jūra dengė mūsų preri-

jas nuo Šiaurės Arktikos okeano iki Meksikos įlankos. Į vakarus nuo dabartinės Rocky kalnų Tranšėjos buvo kita ilga didelių kalnų juosta, kuri palaipsniui buvo nuardyta ir nuvesta pakeliui į jūrą. Mūsų Taikos upė jau tuomet atliko savo dalį ruošdama Taikos upės slėnio dirvožemį. Tuo būdu per milijonus metų suardytų kalnų sąnašomis upė išpylė dabartinį slėnį, sekama vis tolyn pasakui atsitraukiančią jūrą ir primaišydama į jūros paliekamą dumblą savo atnešamas kalnų žemės išplovus. Per milijonus metų susiformavo begaliniai plotai drėgnų balų, kurias apdengė tropikiniai augalai, kurių liekanos šiandien randamos akmens anglies pavidale. Per tas balas ir pirmąsias raistus briodinosaurai ir kiti praeistoriniai padarai, kurių dumblių grimzdę milžiniški kaulai ir šiandien čia apšiai randami, kartais stačiai lyg medžių stuočiai tebekyla iš klimato nuardytų skardžių.

Paskutiniaisiais laikais vis daugiau

randama aliejaus versmių

šioje plačioje srityje, o vietomis net degamojo akmens plotai.

Žinoma, tie 100.000 pirmųjų kolonistų yra pasirinkę geriausias vietas ir pačias gražiausias vietas, kad ir retai, bet jau atžymėję „privat property“ ženklais. Bet kas yra 100.000 gyventojų šimtuose tūkstančių kvadratinį mylių plotuose! Reikia tikėti, kad ten yra dar vietos daugeliui naujų šimtų tūkstančių pionierių, ir jų šiais metais skaičius didėja.

Šiandien didžioji Taikos upės prerija yra viena turtingiausių Albertos dalių. Kiekvienas jos miestelis, Berwyn, Brownvale, Bluesky, Grimshaw, Whitelaw, Fairview ir Hines Creek kiekvienas turi po keturis, penkis ir šešius elevatorius. Banguoja kiekviena laukai yra pajvairinami žaliais pievų laukais, mėlynais linų ir mėsavais alfalfos rečiais, arba vėl raudonuojuočiais ir baltuojuočiais žydinčių dobilų plotais. Čia auginama geriausiaji pievų sėkla Amerikoje.

J. Pronskus.

Organizacinė Hamiltono lietuvių veikla

BENDRUOMENINIO DARBO PENKIŲ METŲ BARAS HAMILTONE

Hamiltono miestas, pasitęsęs tarp ežero ir kalno, talpinaš 200.000 gyventojų, traukė lietuvių būrius. Čia daug sunkiosios pramonės fabriku, įmonių, dirbtuvių. Stambiausios įmonės Stelco, Harvester, Dominion Foundry, Steel Car, įvairios ligoninės priėmė savo rūkstančių kaminų šešėlin būrius lietuvių. Naujai atvykusieji rado keliasdešimt senųjų emigrantų lietuvių, su kuriais gražiai sugyveno ir bendradarbiavo. Kas metai lietuvių skaičius didėjo, augo taip, kad dabar siekia apie 1500 žmonių. Tai jau trečioji savo dydžiu lietuvių kolonija Kanadoje, judri ir organizacinio gyvenimo. Organizaciniam kolonijos darbiui dabar sukako penkeri metai, todėl nors prabėgomis tenka žvilgtelti į praeitą kelią.

Hamiltono lietuvių bendruomenės gyvenimą reikėtų skirti į tris laiko tarpus, bet per visus laikotarpus nenutrūkstamai ėjusį iki formalus bendruomenės sukūrimo.

Kanados Lietuvių Tarybos į Skyrius

1948. V. 9. — 1949. V. 22.

Suvažiavus kelioms dešimtims ateivių į Hamiltoną, pirmas mintis buvo jungtis į organizacinę vienetą. Ši mintis realizuota 1948 m. gegužės 9 d. įsteigiant KLT skyrių. Ši data reikia skaityti kaip pirmoji bendruomenės užuomazga, pretekstu pralįsti pro tą antrąją geležinę uždangą ir įkelti koją į Pabaltijo valstybes. Todėl gerokai nustebeu radęs Edmundo Stevens knygoje „This is Russia uncensored“, JAV išleisto 1951 m., net ištiesą skyrių, paskirtą Pabaltijo kraštams. Edm. Stevens buvo ilgametis rimto bostoniško dienraščio Christian Science Monitor korespondentas Maskvoje. Jis yra vedęs rusų žmoną ir laisvai kalba rusiškai. Į Latviją Stevens, o tai buvo pat 1948 m. pabaiga, pateko visai atsitiktinai. Jis vyko laivu iš Stockholmo į Leningradą. Tačiau pasirodė, kad ledai užblokavo Leningrado uostą, tuomet jį laivas buvo pasuktas į Liepoją ir tokiu būdu Stevens įkėlė koją į Latviją.

Iš Liepojos Stevens su žmo na traukiniu keliauja į Rygą. Jis pastebi, kad rusai iš prigimties esą plepūs žmonės, tačiau bolševikinis režimas padaręs juos tyliais ir atsargiais. Ir vie

li nepataikyti į „geralinę liniją“ ir kai kur iš per didelio bolševikinio uolumo ar kvailumo nukalbėti į šalį ir tuo būdu netekti Stalininės malonės, A. Bimba ir surado tokią „saliarmoniją“: tegu rašo patys bolševikiniai pareigūnai, tuo būdu jam nieko negalės Kremlius prikišti. Tačiau ištikrųjų tokių knygai parašyti A. Bimbai visai nebuvo jokio reikalo vykti į Lietuvą. Jis ramiausiai visus tuos straipsnius galėjo laišku iš New Yorko užsakyti ir jie jam būtų buvę prisiųsti. Juk bolševikai taip labai uolūs skieisti savo propagandą užsieny.

praėjusi vėliau kelis persitvarkymo etapus. Steigiamajam susirinkime dalyvavo svečiai iš Toronto p. Norkus ir p. Jokubynas, viso per 40 žmonių. Po svečių sveikinimo kalbų susirinkusių vienbalsiai nutarima, kad susiorganizavimo reikalas yra pilnai pribrędęs ir neatidėliojant reikia stoti į darbą. Į pirmąją KLT skyriaus valdybą išrenkami šie asmenys, kurie vėliau V. 16. pasi skirsto pareigoms: pirmininkas — Povilas Vilnonis, vicep. Petras Juodelė, sekret. — Pranė Kungytė, išdin. — Nelė Pundzienė, narys — Otonas Tamošauskas. Valdybą buvo išrinktas ir Antanas Vuikas, kuris nedalyvavo pirmam posėdyje. Revizijos komisijon išrinkti Antanaitytė, Milasevičius ir Vukienė. Nariais į skyrių įsirašo 42 asmenys.

Tame pačiame susirinkime tuojau buvo iškeltas klausimas steigti vyrų chorą ir tautinių šokių grupę, kviečius lietuvių kunigą bei rengti birželio trečių minėjimą. Susirinkimus šaukti kiekvieną mėnesį. Šiame susirinkime aktyviai dalyvavo senieji lietuviai, kurių keli išrinkti į valdybą.

Pirmus žingsnius žengiant.

Pirmoji valdyba dirbo labai trumpą laiką iki VI. 6., nes sekančiam susirinkime išrinkta valdyba, pirmininkas — A. Vukis, vicep. — P. Vilnonis, prot.

nintelė vieta, kur tos jų užčiauptos lūpos retkarčiais kiek paršiveriančios, tai ir esąs traukinio vagonas. Tam tikras uždarumo ir laikino nuo pasaulio atsiskyrimo jausmas, keleivių anonimiškumas, kurie paprastai vengia ką nors apie save pasakoti ar net pavardės pasiskaidyti, ir virš visko žinojimas, kad pakeliui visi jie išsiskirsčius ir kiekvienas nueis savo keliais ir vargu ar gyvenime beteks tą savo bendrakeleivį kuomet nors besutiktų, šiek tiek iratpalaiduojąs liežuvi. Tokiubūdu užsimezgęs ir Stevens pokalbis su juo kupęs kaimynų, vienu MVD pulkininku.

— Nedraugiški ir sunkūs žmonės tie latviai, — kalbėjo pulkininkas, žiūrėdamas pro langą į tamsą, kur retkarčiais tolumoje sužibėdavo koks nors žiburdėlis, ir, matyt, visai neįtardamas, kad su juo važiuoja užsienietis, nes Pabaltijo kraštuose, paprastai, jokie užsieniečiai nesimaišė. — Jie nemėgsta rusų, jie nenori lengvai prisitaikyti prie mūsų socialinės tvarkos. Jų visas būdas yra sunkus ir savanaudiškas. Jei gu būtų mano valia, reiktų paprastai visus juos išsiųsti į kurį nors saugią vietą anapus Uralo — jiems ten pakankamai yra vietos ir ten jie sau gali traukti. Po to gi šį kraštą reiktų apgyvendinti savais žmonėmis.

Stevens jam pastebėjęs, kad vis dėlto tai galys pasirodyti esąs sunkus uždavinys.

— Jėgu mes galėjome tai įvykdyti su Volgos vokiečiais, Krymo totoriais, Kaukazo čėčėnais ir Rytprūsijų gyventojais, tai tai pat mes galime įvykdyti ir čia, — atkiręs jam MV D pulkininkas. — Mes turime turėti saugius savo vakarinius pakraščius. Juk prie pirmos progos šie žmonės smeigs

sekr. — A. Ruzgys, sekr. — Nelė Pundzienė, išd. — A. Pundzius. Beveik visą valdybą su darė senieji lietuviai. Revizijos komisiją: V. Strikas, Vukienė ir J. Pleinys. Tam pačiam susirinkime senieji lietuviai ragino rašyti į Sūnų Dukterų Draugiją, tačiau tai nera do platesnio atgarsio. Pranešta, kad jau suorganizuotas vyrų choras vedamas Vyt. Babecko. Šios valdybos darbe nebuvo didelio darnumo, nes jau IX. 27. valdyba savo posėdyje pareiškė nepasitikėjimą pirminkui ir atsisakė su juo bendradarbiauti.

Nauja valdyba išrenkama 1948. X. 17. pirm. A. Ruzgys, vicep. — St. Naikauskas, sekr. — K. Lukošius, išd. — N. Pundzienė, meno ir sporto reik. vadovas — V. Pilkauskas, vald. narys — J. Svilas.

Sukant į neutralumo kelią.

Pradėjus darbą, nors ir pasi taikant vietinėms kliūtims bei nesklaidumams, viskas riedėjo pirmyn. Vykto gyvi susirinkimai, rengiami pasilinksminimai, svarstomi kultūriniai reikalai, prisidedami prie bendrųjų Kanados lietuvių siekimų, vyksta pasiruošimai Kanados lietuvių seimui. Pagaliau pats seimas. Hamiltono lietuvių siunčia savo tris atstovus. Po įvykusio lūžio, suirus vienybei, darosi aktualu, kaip išlaikyti nesugriauant pradėtą or

ganizacinį gyvenimą. Konsooliduojasi visų mintys — likti neutraliems.

Išrinkta nauja valdyba 1949. IV. 10. pirm. — P. Vaitonis, vicep. — P. Vilnonis, sekr. — K. Matkevičius, išd. — N. Pundzienė, parengimų komisiją sudaro, kurie tvarko ir kultūros, meno ir sporto reikalus — D. Jakimavičiūtė, V. Pilkauskas ir V. Petraitis. Nuo liepos 10 d. visuot. susirinkimo į parengimų komisiją pririnkti dar du — A. Sestokas ir V. Panavas. Revizijos komisiją sudaro V. Strikas, J. Pleinys ir A. Mingėla.

Suo metu veikęs Hamiltono Lietuvių jaunimo klubas savo veiklą sustabdo, kad būtų didesne vienybė ir kad geriau galima būtų centralizuoti Hamiltono lietuvių kultūrinį veikimą. Visą turtą perleido KLT skyriui (grynais pinigais 60 dol.).

Per savo gyvenimo laikotarpį KLT skyrius padarė 6 visuotinius susirinkimus ir 10 valdybos posėdžių. Surengė keletą pasilinksminimų, padarė svarbesniųjų švenčių minėjimus. Savo veikloje jungė senuosius ir naujuosius lietuvius, ugdė bendradarbiavimą ir solidarumą, parengė dirvą formaliui bendruomenės kūrimui. Vienu metu veikla paliko didelės žymės Hamiltono lietuvių gyvenime.

Nukelta į 9 psl.

Amerikonas apie Lietuvą

AMERIKIEČIO ŽURNALISTO ĮSPŪDŽIAI IS DABAR TINIO PABALTIO

Tiek maža tegauvame žinių iš Pabaltijo valstybių gyvenimo antrojo sovietų okupacijos, kad tenka atkreipti dėmesį į registruoti kiekvieną žinutę, žinant, kad dji tikra. Antrajam pasaulio karui pasibaigus, ypač pirmąsias dvejais metais po jo, kai dar santykiai tarp Vakarų ir Sovietų Sąjungos nebuvo taip įsitępę, palyginti nemažas skaičius įvairių vakariečių visokiausiais reikalais lankėsi Sovietų Sąjungoj arba net kurį laiką ten gyveno. Ne vienas jų vėliau yra parašęs knygų arba straipsnių apie Sovietų Sąją, bet niekur jose neminimos Pabaltijo valstybės, nes autoriai negalėjo jų aplankyti. Ant rą kartą okupavę Pabaltijo valstybes, sovietai faktinai jas užsklendė dar antra geležine uždanga. Atrodo, kad, gal būt, ant pirštų galėtume suskaityti tuos užsieniečius iš Vakarų pasaulio (A. Bimba įskaitant*), kurie 1944-1952 m. laikotarpį gavo galimybės vienu ar kitu

*) 1945 m. Lietuvoj lankęsis A. Bimba, JAV lietuvių komunistų vadas, taip pat „parašė“ knygą „Prisikėlus Lietuva“, kurią 1946 m. išleido komunistinė Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros draugija New Yorke. Čia dar kartą Bimba įrodė savo tam tikrą bolševikinį „kytrumą“, nes faktinai jis jai parašė tik trumpąte įžangą, visa gi kita parašyta keleto subolševikintos Lietuvos pareigūnų, apie jų planavimus atečiai, koks rojus Lietuvoj pasidarysias, kai tolimoj ateity tie planai būsią įvykdyti. Matyt, bijodamas, kad kai kur ga

sai mažai temokėjo rusiškai. Ir kai mes ta kalba kreipėmės į juos, jų veidai pasidarė akmeniniai ir šalta neapykanta žėrėjo iš jų veidų.

Per mūsų trijų dienų viešėjimą Rygoj aš nesėkmingai bandžiau atgaivinti bent tolimą ai dą šio miesto, kurį prieš dešimt metų aš puikiai pažinau. Ir su sidarė išpūdis, lyg žmogus vaikščiotų po bičiulių nemus, kur kiekvienas daiktas buvo gerai pažįstamas, bet visi bičiuliai kažkur išvykę, nepalikdami adreso, kai tuo tarpu jų vietoj gyveno visai svetimi žmonės.

Aš esu matęs daug karo nuotokotų miestų — Charkovą, Kijevą, Smolenską, Hamburgą, Berlyną, Varšuvą. Tačiau nė vienas jų, net gi tie, kurie beveik iki pagrindų sugriauti, ne sukėlė tokio galutinio ir nepataisomo sunaikinimo vaizdo, kokį sudarė Ryga, nors griuvusių Rygoj, išskyrus tik dalį senojo miesto prie upės, nėra. Rygoj sunaikinta ne namai, kuriuos galima atstatyti, bet pati miesto dvasia, jo charakteris, atmosfera. Nepalikdamos jokių pėdsakų yra dingusios tos minios malonių, gerai apsiirngusių žmonių, dingę žavūs restoranai ir kavinės ir tos šviečios mažos krautuvėlės — prieš karinę Rygą kiekvienam kampe turėjo gėlių krautuvėlę. Pra nykė buvo viskas, kas Rygą darė Baltijos metropoliu, Šiaurės Paryžiumi, kaip jos gyventojai mėgdavo išdidžiai ją vadinti.

Kai mano žmona pasirodėdavo gatvėje, kiekvienas sustodavo ir nustebe pažvelgdavo į jos drabužius, kurie nekrisdavo taip žmonėms į akis Maskvoje, kur vis dėlto prasišveržia vakarietiškos mados. Per visas tas tris dienas Rygoje mes nepamatėm nė vienos gerai apsiirngusios moters ar vyro. Po

kelių pastangų susirasti restoraną su pakenčiamu maistu, mes turėjome eiti į turistinio viešbučio valgyklą.

Iš vietinių gyventojų aš susirinkau keletą faktų. Kai sovietai 1944 m. vėl okupavo Pabaltijo valstybes, jie iš pradžių dar neskubėjo keisti vietos ūkio. Dar 1946 m. Rygoje bujojo privati prekyba. Tačiau jau tu metų pabaigoje mokesčiai už smulkias krautuvėles buvo keturgubai pakelti — nuo dviejų tūkstančių rublių iki aštuonių. Daugumas krautuvinių raukės, bet vis dar galėjo sumokėti. Bet 1947 m. tie mokesčiai vėl dar kartą buvo keturgubai pakelti. Šis pakėlimas taip pat sutapo į valiutos reforma, kai senieji pinigai buvo nuvertinti santykiu 10:1. Mokesčius už krautuves jau reikėjo mokėti naujais pinigais. Tuo būdu vienu šiuo smūgiu visa privati prekyba Rygoje buvo likviduota. Kartu prasi-dėjo nauja areštų ir deportacijų banga pagal šūkį „kova su spekuliantais“. Tai dar labiau sumažino vietinių gyventojų skaičių. Iš kelių šaltinių mes girdėjome, jog Rygoj esą apie 400.000 gyventojų, taigi, maždaug tie kpat, kiek buvo prieš karą. Tačiau apie keturi penktadaliai dabartinių jos gyventojų yra atsikėlę čia iš Vakarinės Rusijos ir Gudijos karo nuniektų sričių. Ryga juos traukė savo tuščiais butais. Ir šie naujieji ateiviai davė miestui jo naują toną ir atmosferą.

Rygos centre dar tebestovi žavus, lieknas Latvijos nepriklausomybės paminklas. „Mūsų nepriklausomybės atminiant Latvijos Latgalijos, yra vie šimtai jų anksčiau prie šio paminklo fundamento su užrašu „Už žemę ir laisvę“ padėdavo gėlių puokštės.

Nukelta į 8 psl.

Iš visur ir apie viską

■ Kanadoje Fauconų šeima turi 20 vaikų. Visi dar gyvi. Tėvas turi 57 metus, motina 50. Jie vedę prieš 28 metus.

■ Anglijoje, neskaitant škotijos, liko tik keturi lietuviai kunigai.

■ Mirusių jūros apylinkėse buvo rasti 2.000 metų ar net senesni rankraščiai. Prie jų atsidėję dirbo tėvai domininkonai, Šv. Rašto specialistai, ir nustatė, kad iš 70 rankraščių, 38 priklausė 19-ai Senojo Testamento knygų.

■ 1952-aisiais metais į Australiją atvyko 127.824 ateiviai, tuo tarpu kai per tą patį laiką išvyko 30.370 išeivių. Tokiu būdu gyventojų skaičius per metus padidėjo 97.454 naujais ateiviais. Daugiausia ateivių atvyko iš Britų kraštų — 63.216 asmenų.

■ Daugelis katalikų nustebo, kai Popiežius Pijus XII davė leidimą viso pasaulio katalikams geg. 1 d. valgyti su mėsa. Priežastis buvo, kad daugelio kraštų vyskupai to prašė, atsižvelgus, kad beveik visas pasaulis, išskyrus Ameriką, tą dieną mini kaip darbininkų dieną.

■ Iki sausio 31 d. fabrikinio cukraus Brazilijoje pagaminta 25.259.356 maišų, o iki gamybos metų galo bus pagaminta dar 4 mil. maišų. Per tą patį laikotarpį suvartota 19.259.356 maišai. Sandėliuose dabar yra pusantro milijono maišų ir šio cukraus pardavimui į užsienį nerandama rinkų. Mažų miestų gyventojai ir laukininkai vietoje gražaus balto fabrikuose gamina cukrų, vartoja rapadūrą, meladą ir paprastą, molių ir kalkėmis valomą rudą cukrų, nes šiuos saldumynus pasigamina patys, prispaudę cukrausvėdrių sulčių. Tas skystimas, arba garapa, plačiai pardavinėjamas ir didmiesčiuose, kaip vėsinantis vitaminuotas gėrimas.

■ Australijos Liet. Stud. S-gos Sydneyje skyrus rinkimas, kurio metu buvo renkama valdyba ir svarstomi ateities planai, išrinko valdybą: pirm. — V. Doniela, sekr. — Pajauta Daukutė, izd. — V. Jurskis. Į Revizijos Komisiją įeina: pirm. — A. Olšauskas ir narys — V. Patašius. Valdyba šiais metais taip pat eina ir Liet. Stud. Atstovybės Australijoje pareigas. Adresas: Miss P. Daukutė, 29 Cooper Rd., Yagoona, Sydney, N. S. W.

■ Vėžio liga numarina daugiausia žmonių nuo 65 iki 74 metų amžiaus. Antroje vietoje seka mirimai nuo tos ligos tarp 55 ir 65 metų, toliau tarp 75 metų ir senesnių, o ketvirtoje vietoje — tarp 45 iki 54 metų amžiaus.

■ Chlorofilas yra žalioji augalų medžiaga. Chlorofilas augalų lapuose šviesos pagalba perdirba iš oro gaunamas angliaurikštės dujas į angliavandžius. Taip chlorofilas ir saulės šviesa gamina medžiagas bei kiems augalams maistą.

■ Jungtinėse Valstybėse ilgiausias vieškelis, kuriuo važiuotojai privalo užsimokėti už važiavimą, yra The Pennsylvania Turnpike, tarp Philadelphia ir Pittsburgho, turintis 270 mylių ilgį.

■ Dauguma ligonių, įpuolančių į apalpimą, vadinamą „komą“, išsilaiko gyvi iki kelių savaičių. Bet būna atsitikimų, kad visai netekęs sąmonės išlieka gyvas ištisus mėnesius ir net metus.

■ Penkiose JAV valstybėse piliečiai privalo užsimokėti nuo 1 iki 2 dolerių už teisę balsuoti rinkimuose. Tos valstybės yra: Alabama, Arkansas, Mississippi, Texas ir Virginia.

■ Kolumbijoje lietuviai gyvena daugiau kaip 500, o Venecueloje yra apie 2.000 lietuvių.

■ Sydney'je, Australijoje vienas žmogus pavogė porą pusbačių iš krautuvės. Ant rytojaus atėjęs skundėsi, kad abu yra dešinei kojai. Nudavė, bukam parduota nesuporuoti pusbačiai. Jis buvo areštuotas.

PRADĖTA AKCIJA LIETUVIŲ NAMAMS ĮSIGYTI SYDNEJUJE

Bendruomenės ir draugijų susirinkimuose kalbėta, kad lietuvių išlaikymui, nutautėjimui vyksmo sumažinimui reikia linga vieta, kur galėtų lietuviai, ypač jaunimas, susirinkti, kur būtų lietuviškumo židinys, kur galėtų kiekvienas lietuvis rasti tai, kas jį domina: biblioteką, laikraščius, mokyklą, meną, dainą, tautinius šokius, sportą ir šachmatus, kur galėtų dažniau susitikti lietuvis su lietuviu, lietuvis su lietuve. Tai būtų lyg tvirtovė Lietuvos laisvinimo kovoj, tai būtų viena iš pagrindinių sąlygų lietuvių išlaikymui. Nėra abejonės, kad turint lietuvių nemus, būtų daug labiau palaikomas lietuviškumas ir lietuviškoji Bendruomenė būtų daug gausingesnė ir pajėgesnė.

Lietuvių Namų Įsigijimo Sydneyje Organizacinis Komitetas, įvertinęs esamą padėtį, supranta gal ir nevisai palankias šiuometines sąlygas. Vis dėlto po ilgų aiškinimų ir pasitarimų ryžtasi kreiptis į tautą.

200 lietuvių dar vargsta Austrijoje. Iš jų 30 yra nuo pasaulio atskirti geležinės uždangos, nes gyvena Vienoje, sosti nėje, kuri kaip ir Berlynas, yra padalyta į zonas, bet apsupta rusų. Lietuviai gyvena vakariečių zonoje.

Ši Amerikos lietuvių katalikų jaunimo Vyčių org-ja šiemet mini 40 metų įsisteigimo sukaktį. Jos organas „Vytis“. Šiais metais sukako 20 metų kai Chicagoje buvo įkurta lietuvių verslininkų profesionali organizacija, Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois. Minint jubilėjų buvo paskelbta lietuviško verslo skatinimo savaitė (Lithuanian Business Promotion Week) geg. 10 — 17 d.

Karštuose kraštuose gyvena mažiausias pasaulio paukštis „zembuolis“. Tie mažutkai paukščiai turi labai gražių, skaidrių spalvų plunksnas ir yra tuo įdomūs, kad jie gali lėkti „atbuli“, ko ne gali nė vienas kitas paukštis, gali vietoje „stovėti“, — jis savo sparnus taip plasnaga, kad jie vis vietoje „lekia“, o kai nori, tai gali ir atgal lėkti.

Stipriausias gyvis yra ne liūtas ir ne dramblys, bet mūsų visų sena pažįstama — skruzdėlė. Skruzdėlė gali pavilkiti daiktus, kurie yra 60 kartų už ją sunkesni. Jeigu žmogus būtų taip stiprus, jis galėtų vilkti iki 9.000 svarų sunkumus!

Greičiausias traukinio važinėjimas Amerikoje buvo 127 mylios per valandą 1905 metais Pennsylvanijos geležinkelio. Westville, Ill., JAV, kuri galima skaityti lietuviškiausiu miesteliu Amerikoje, per įvykusius rinkimus Antanas Rimša buvo išrinktas majoru, nugalėjęs Ch. Bajoriną, dvylika metų išbuvusį toje vietoje.

William Savitch (Salasevičius) išrinktas Spring Valley, Ill., miesto majoru. Čiau Moskaliovas buvo atsargus. Jis pasakė Agranovui, Ježovo padėjėjui NKVD įstai goje, kurį jis gerai pažinojo, kad jis pasirašys parodymą prieš Piatakovą, pakludamas partijos drausmei, tačiau tas parodymas, pridūrė jis, yra melagingas.

Pažindamas Piatakovą, aš buvau įsitikinęs, kad jei tarp naujai suimtųjų atsirastų nors vienas, galis pasipriešinti Stalino spaudimui, tai toksai bus Piatakovas. Iš tikrųjų, jis ilgai atsisakė net kalbėti su tardytojais. Tada vieną kartą jo viršininkas iš sunkiosios pramonės komisariato, Serga Ordžonikidzė, Stalino draugas, įėjo į NKVD įstaigą ir paprašė leisti pasikalbėti su Piatakovu. Kai Piatakovas buvo atvestas, Ordžonikidzė puolė prie jo ir jį apkabino. Tačiau Piatakovas atšoko nuo jo atbulas. „Juryj!“ Aš atėjau pas tave kaip draugas!“ — Ordžonikidzė paaiškino: „Aš kovojau dėl tavęs ir aš nesiliausiu kovojęs dėl tavęs. Aš kalbėjau su juo apie tave“. Po šio, jų dviejų pasikalbėjimas buvo tešiamas privaliai, uždarai.

Po keletos dienų, Ordžonikidzė vėl atvyko į NKVD ir antrą kartą privaliai kalbėjosi su Piatakovu. Šį kartą, prieš išleidamas, Ordžonikidzė pasiūlytė Agranovą liudininku ir prie jo Piatakovui pareiškė, kad jis gavo Stalino pasižadėjimą neparatuoti ir teismą Piatakovo žmonos ir Moskaliovo, ir net jėdų nedalyvaus kaip liudininkai. Tuo būdu Ordžonikidzė įtikino Piatakovą dalyvauti byloje. Man taip pat nėra jokios abejonės, kad Ordžonikidzė uždarai kalbėdamas garantavo asmeniškai Piatakovui, kad jis nebus sušaudytas.

Piatakovas pasiryžė pasitikėti Ordžonikidze. Jis pasirašė parodymą, kad 1935 metais gruodį, būdamas Berlyne Sovietų prekybos reikalas, jis parašė laišką Trockiui ir Norvegijai. Jis pareiškė, jog jis gavo

RAUDONIEJI SISTEMATIS KAI NUOGINA IR PLĖŠIA AUSTRIJĄ.

Austrijoje rusai sistematiškai nuogina ir plėšia šį kraštą. Tai yra pagrindinė priežastis, kodėl šimtai „keturių dižiųų“ posėdžių, konferencijų ir susitikimų Austrijos taikos sutarties reikalu visuomet nepasisekdavo.

Rusai aiškiausiai velka pasakutinius marškinius ryptinei Austrijos daliai — jų okupacinei zonoai. Dar reikia paminėti ir rusai bus išnaudoję Austrijoje ligi paskutinio lašo naftą. Nuo 1945 metų rusai yra pavogę, išplėšę ar apgavę Austriją nemažiau vienu milijardu dolerių.

Tuo pačiu laiku Austrija yra gavusi iš Jungt. Amerikos Valstybių visokeriopą pagalbą ir paramą už netoli pusantro milijardo dolerių. Be šios pagalbos Austrija būtų tikrai sugriuvusi.

Rusų plėšikavimas Austrijoje yra viską apimantis. Ne tik tai, kad šie raudonieji grobikai pasiima beveik visą 300 fabrikų ir dirbtuvių gamybą, tačiau jie dar varo milžinišką nelegalią juodąją prekybą, duodančią neįsivaizduojamai didelį pelną. Taipgi svarbu, kad rusai prižiūri ir turi savo kontrole didelę Rytų-Vakarų prekybą, kurios pagalba jie apsirūpina svarbiomis, netgi karais, sovietų blokui gyvybinėmis kariniams reikalingoms, prekėmis.

Šitoks sovietų išnaudojimas privedė Austriją prie tokių rezultatų, kad gmyba yra augstesnė už buvusią 1938 metis, tačiau, vidutiniškai imant, Austrijos gyventojų pajamos yra dar mažesnės. Austrai moka mokesčius už tai, ką rusai — pagrobia. Kaip rusai „švariai“ moka darbuotis Austrijoje, parodo šie faktai.

Nuo 1945 ligi 1946-tųjų metų specialios rusų brigados išgabeno iš Austrijos į Rusiją milžiniškus kiekius įvairių mašinų, žaliavų, tekstilės, susisiekimo priemonių ir daugybę kitokios rūšies turto, kaip karo grobį. Po to jie paskelbė, kad

J. Sk.

SMUIKAS IŠ SENOVĖS GRABO MEDŽIO

New York. — Egiptėnas muzikantas Sami-ei Savva šią savaitę čia Asia House griebė smuiku, padarytu iš grabo, kuriame buvo palaidota Tgipto karalienė Nefertete pirm 3.300 metų. Grabo lentų dalys išsi laikė gana sveikos, kad tiko kaip medžiaga smuikui.

mai buvo atitinkamai pakeisti.

Piatakovas paluidijo teisme, kad 1935 metais gruodžio viduryje jis atskrido lėktuvu į vieną aerodromą netoliese Oslo ir automobiliu nuvyko pas Trockį.

Turėdami galvoje savo skaudų patyrimą su neegzistuojančiu „Bristolio“ viešbučiu Kopenhagoje, teismo organizatoriai žinojo, kad yra labai pavojinga pagražinti parodymus konkrečiais duomenimis, nes jie visuomet gali būti patikrinti realybėje, — jie sukūrė Piatakovo skridimo į Norvegiją istoriją neiškišą. Šita istorija atrodė esanti pilnai garantuota nuo bet kurio jos melo atidengimo.

Vienas smūgis vis dėlto turėjo ištikti Staliną.

1937 metais sausio 25-tą, vos porą dienų po to, kai Piatakovas papasakojo teismui apie savo skridimą 1935 m. gruodžio viduryje į Oslo, Norvegų laikraštis „Aftenposten“ pranešė, kad jis patyrė iš Oslo aerodromo direktoriaus, jog joks civilis lėktuvas per ištisą 1935 m. gruodį nenusileido Oslo aerodrome.

Keturioms dienoms praėjus, kitas norvegų laikraštis, „Arbeiderbladet“, patvirtino minėtą pranešimą ir pridėjo, kad ne vienas lėktuvas nuo 1935 m. rugsėjo 19 d. iki 1936 m. gegužės 1d. nenusileido Oslo aerodrome!

Nepaisant to, 1937 m. sausio 30-tą karo teismas iš 17-os kaltinamųjų 13 nuteisė mirti. Piatakovas buvo tarp tų 13-os nušaudytųjų NKVD Lubiankos rūsyje.

Trims savaitėms praėjus po Piatakovo egzekucijos, Sovietų laikraščiai pranešė, kad serga Ordžonikidzė, kuris tebebuvo 50 metų amžiaus, staiga mirė širdies smūgio ištiktas. Jis buvo su didelės pagarbos apiejomis palaidotas.

Bus daugiau.

BAISIOS STALINO VALDŽIOS PASLAPTYS

RAŠO NKVD GENEROLAS ALEKSANDR ORLOV

Asketiškasis Piatakovas Grigorij („Juryj“) L. Piatakov buvo iš visos partijos ta lentingiausias ir labiausiai gerbiamas žmogus. Spalio Revoliucijai prasidėjus, jis tebuvo 27 metų amžiaus, bet jau prieš tai jis buvo 12 metų dalyvavęs revoliucinėje veikloje. Kai revoliucija baigėsi pergalė Ukrainoje, Piatakovas ten tapo pirmuoju Sovietų valdžios prezidentu. Pilietinio karo metu jis buvo vienas iš žymiausių Raudonosios armijos vadų ir organizatorių. Jo gabumai pasireiškė ekonomikoje ir pramonės kare. Tuoju pilietinio karo, kai anglies kasyklos sudarė aktualiausią problemą, Leninas paskyrė Piatakovą Dono basei no anglių pramonės vyriausiu šefu. Tą baigus tvarkyti jam buvo pavesta milžiniška paskirtis suorganizuoti šią pramonę visoje šalyje. Tada Stalinas jau buvo valdžioje, ir Piatakovui buvo suteiktas Liaudies komisarų Sunkiajai Pramonei padėjėjo — ne Komisarų titulas, nes jis trumpą laiką aktyviai dalyvavo Trockistų opozicijoje. Augščiausias postas šiame komisariate teko Stalino draugui ir jo politinių intrygų bendradarbiui Sergai Ordžonikidzei, žmogui be mokslo ir mažai nusimanančiam sudėtinguose ekonominiuose ir finansiniuose klausimuose.

Piatakovas buvo kuklus ir asketiškas žmogus. Jis su savo šeima gyveno Gniezdnikovskio skersgatvyje, viename sename, apleistame name, kur jis turėjo du nedidelius kambarius, ir pragyveno tikrai iš savo algos, atsisakydamas nuo visų jo padėtis ir teikiančių specialių privilegijų. Kadangi Staliniui Piatakovas buvo reikalingas industrializacijos programai įvykdyti, jis jį palankiai

žiūrėjo, negu į bet kurį kitą opozicijos narį. Vieną dieną, 1931 metais, Piatakovui ir jo žmonai esant darbe, Stalinas perkraustė jo vaiką ir jo kuklius daiktus į vieną didelį ir prabangią butą naujuose namuose. Tačiau Piatakovas pasiliko šaltas Stalino gesto atžvilgiu. Jis nutraukė ryšius su opozicija, tačiau atsisakė kritikuoti savo senus draugus ir garbinti Staliną.

Iš NKVD slapto pranešimų Stalinas žinojo, kad Piatakovas vieną kartą pasikalbėjime su savo artimais draugais yra pasakęs: „Aš neneigiu, kad Stalinas yra vidutiniškumas arba kad jam nepriklauso būti partijos galva, tačiau padėtis yra tokia, kad jei mes ir toliau eisime prieš jį, gali mums atsitikti tai, jog turėsime priklausyti nuo Kaganovičiaus (Politbiuro narys ir Stalino trečiosios žmonos brolis). Ir aš niekad ne sutiksiu nusilenkti Kaganovičiui!“

Stalinas niekad nepamiršta tokio pobūdžio dalykų. Tačiau jis buvo kantrus ir jis galėjo laukti. Jis laukė, kol Piatakovas pruošė naujų specialistų ir administratorių kadrus, galinčius tęsti industrializacijos programą. Stalinas laukė aštuonerius metus. Iki 1937 metų rudens jis neįsakė NKVD suminti Piatakovo.

Aš labai gerai pažinojau Piatakovą nuo 1924 metų, kai jis buvo Vyriausios Ekonominės Tarybos pirmininkas, o aš OG PU (taip tada vadinosi slaptoji policija) Ekonominės Administracijos vicepirmininkas. Augstas, džiūsnas, rausvo plauko ožiabarzdis, jis atrodė, kaip rusiškosios laidos Don Kichotas. Jis visuomet rengėsi pigiais drabužiais, kurie kažkodėl visada atrodė jam perankštūs. Jo

DABAR!
\$10
tik imokėti

26 sav. išmokėjimui

DABAR! IMOKEJUS TIK \$ 10.00,
 perkate 1954 m. M*G* išėgi nę eilutę.
 Užėkite šiandieną, užveskite M*G* sąskaitą,
 IMOKANT TIK \$ 10.00.
 Pasinaudokite 26 savaitėmis mokėjimui.

Morrie Gold
 385 ištaiginga vyriška apranga
 ST. CATHERINE ST. W.
 į vakarus nuo Bleury

**VISAD
 METAIS
 PIRMYN**

59⁵⁰
 69⁵⁰

CALGARY, Alta

CALGARIO LIETUVIAI KRYŽKELEJE.

Gegužės 31 d., 3 val. 45 m. po pietų — sekmadienį, Calgaryje, lietuviai, drauge su kitomis tautomis, padėjo vainiką prie Nežinomo kareivio kapo. Vainikas buvo padėtas už tuos karius, kurie žuvo ar žūsta bekovodami prieš komunizmą.

Tą pačią dieną, t. y. gegužės 31 d., įvyko Calgary lietuvių Draugijos susirinkimas. Tai buvo antrasis susirinkimas per trejetą metų.

Šio susirinkimo tikslas buvo, kad pranešus visuomenei savo finansinį stovį ir aptarti kai kuriuos klausimus. Valdyba patiekė maždaug tokia ataskaita: per trejus metus laiko per jos rankas perėjo 2.541 dol., kasoje dabar esama 458,72 dol. Smulkių išlaidų čia neminėsiu, bet patieksiu tik stambiausias. Jos buvo tokios: Rau donajam Kr. 110,50 dol., Tautos Fondui 53,59 dol., „Nepriklausomai Lietuvai“ 10 dol., vaikų sanatorijai 10 dol. ir tt. Revizijos komisija sudaryta iš dviejų asmenų, rado kasos knygą pilnoje tvarkoje.

Dabar eisiu prie pačios draugijos istorijos. 1950 m. birželio pirmą dieną, Calgaryje, p. Grigienės ir kitų susipratusių lietuvių dėka buvo suauktas steigiamasis susirinkimas. To susirinkimo tikslas buvo išrinkti laikiną valdybą, kuri turėtų visus Calgary ir jos apylinkės lietuvius sujungti į vieną branduolį.

Steigiamasis susirinkimas praėjo, galim sakyti, pusėtinoje nuotaikoje. Jame iškilė kai kurių spragų, kurių dar ir šian dien neįstengiama užlopyti. Su sirinkime buvo išrinkta laikinė valdyba vien tik iš senųjų ateivių. Naujųjų čia mažai buvo, bet ir tie patys mokėdavo pakisti pašiną po senųjų lietuvių sėdyne, tad geresnio nebūvo galima tikėtis. Laikina val-

dyba stvėrėsi uolaus darbo. Darbas buvo jų gana sunkus, nes žmonės stvėrėsi spręst svarbiausius klausimus, mažai būdami su jais susipažinę. Vienas iš tų svarbiausių klausimų, tai buvo toks: kurion pusės sukt, ar į rytus ar į vakarus? Tas reikalas buvo pavestas visuomenei, kuri ryžosi balsuoti.

Ir kas iš to išėjo?!

Senieji lietuviai jau nuo seno būdami jautrūs Lietuvai, turėjo pasukti į vakarus, t. y. laikytis nuošaliai nuo K. L. Bnės. Ir ištikro, stebint iš šono, kitaip ir būtų negalėjo, nes mūsų „Dievo Paukšteliai“, čion atskridę, skaitė juos neišsilavinusiais moksle, nepažangiais ir t. p. Bet tie „pažangieji“ vistiek nerado savyje proto, kad užkąstų savo liežuvių, o daugiau parodytų iniciatyvos darbu.

Laikinė valdyba likosi iki 1953 m. balandžio 30 d. Iki to laiko, ji, lyg tas suvargęs kumeliukštis, traukė sunkią naštą. Rengė pasilinksminimus, piknikus ir net šiemet pajėgė surengti vaidinimą. Siuntė aukas, kiek sąlygos leido. Ir tai visa atliko ta laikinoji valdyba iš penkių asmenų. Ji ką.

varė savo darbą tylėdama ir nieko neužkabindama. Iki šiais metais nepasirodė „Nepriklausomai Liet.“ kovo 11 d. Nr. 10 (308) 6-me puslapyje, skandalingas gerb. Pietryčio straipsnis. Čia nors jis ir rašė dalelytę tiesos, bet vistiek daugiau drabstė į akis, negu kad tiesos prirašė. Jo paskubomis surinktos pasakėlės prie alučio stalo, susilaukė „vaisingų“ rezultatų. Kai ši valdyba buvo atsistojus antrą sykį kryžkeleje, gerb. Pietrytis ją vėl grąžino į senas vėžes. Calgary laikinoji valdyba 1953 m. balandžio 30 d. žengė keistą žingsnį. Ir nuo šios dienos ji jau surašo narius ir save pasivadino „Lithuanian Society of Calgary“ ir turi angliškų įstatus, kurie, jiems prašant, buvo prišlyti iš Edmontono, t. y. iš Albertos valdžios ir kurių jie turės griežtai laikytis. O tie įstatymai, gerb. Pietryty, nėra jau tokie palankūs lietuvių reikalams. Dar yra maža kibirkštelė vilties, kad jie gali pasukt kita kryptim, nes kiek man teko patirti, sekančiame susirinkime jie balsuos tuo reikalu dar sykį. Ir jei rytų blokui pavyks sudaryti 75 proc. visų reikalaujamų balsų, tai jų bus pasidarbuota ne tik, kad Calgary lietuvių labui, bet ir mūsų Tėvynei nupintų puikų lietuviškos bendruomenės vainiką.

Pakeleivis.

SAMUEL'S CAR MARKET INC.

MOKA AUGŠTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JOSIŠĮ ĮVERTINA AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PŖEKYBININKAS MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŖŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITĖS AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui
 Mr. HENRY ADOMONIUI

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.

Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
 CYMA LONGINES
 BULOVA OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
 Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool Alcide Blais,
 4337 Verdun A., Verdun 29—4ieme Av., Ville Lasalle.
 YO 3323 TR. 7849.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakara 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

Moteru Rubu Siuveja

siuvu paltus, kostiumus ir sukneles. Darbas augštos kokybės, kainos prieinamos.

STASĖ VENCKIENĖ

6702 Des Erables, Montreal (kampas St. Zotique).

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai. Tel. DO 5817
 2379 Rosemount Blvd., Montreal.

LIUDESIO VALANDOJ

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.

Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JOSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIIDAS ir kt.

NEAUŠTOS KAINOS.

288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobenaitė-Puniškienė.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
 ANGLISKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ
 PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
 1124 Chenneville St. (kampas Bleury ir Dorchester)
 MONTREAL

KAS SKAITO
 „NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
 REMIA LIETUVOS
 LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS baldu studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Av. Verdun-Regina kampas
 TR. 0952

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
 (vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

iėiimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

AMERIKONAS APIE LIE...

Atkelta iš 3 psl.

Toliau autorius savo knygoj kiek siauriau mini Estiją ir Lietuvą. Rašydamas apie Estiją, jis nurodo, kokiomis priemonėmis ir kokiais prievartos metodais ten buvo steigiami kolchozai. O į Lietuvą jis žiūri iš kito taško. Mat, Lietuva, neskaityt Latvijai Latgalijos, ypač nintelis beveik perdėm katalikiškas kraštas, patekęs į sovietų jungą. Ir tokiu būdu Lietuva buvusi beveik ideali vieta išbandyti savo eksperimentus, metodus ir techniką, kaip bolševikiškai spręsti Romos katalikybės problemą. Būdamas jungta į Sovietų Sąjungą ir akliai atskirta nuo viso pasaulio, Lietuva tiems bandymams daug labiau tikusi negu kiti ir sovietų įtaką patekę katalikiški kraštai, kaip Lenkija, Vengrija ir iš dalies Čekoslovakija, kurių bent iš pradžių sovietai negalėjo taip akliai atskirti nuo likusio pasaulio. Lietuvoj ir buvusi išbandyta toji taktika, kurią jie vėliau panaudojo prieš Romos katalikų bažnyčią Vengrijoj ir kitose satelinėse valstybėse.

Pirmiausia sovietai Lietuvoj nutraukė bet kokį kontaktą tarp Lietuvos katalikų hierarchijos ir Vatikano. Po to gi prasidėjo griežtas ir sistematingas augštesniosios Lietuvos bažnytinės vyriausybės persekiojimas, kaltinant ją neištiki-mbe valstybei ir visokiais kitais priekaištais. Visai eilei augštesniųjų dvasininkų buvusios iškeltos bylos. Dar 1947 m. Vilniuje išleistas pranešimas — taigi, žymiai anksčiau prieš kardinolą Mindszentį bylą — Lietuvos bažnytinės hierarchijos narius apkaltino palaikant santykius su „kontrevoliuciniu pogrindžiu“ ir tai pavadino „vienu gėdingiausiu puslapiu lietuviškojo katalicizmo reakcijos istorijoj“. Tame pranešime rašoma, kad Telšių vyskupas Borisevičius esąs teis

Savininkas
MYKOLAS GUOBYS

2240 St. Anne St.,
St. Hyacinthe, P. Q.
Tel. 4-5074.

(35 mylios nuo Montrealio)

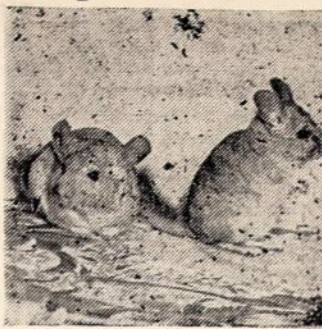
GUOBYS CHINCHILLA RANCH

Parduodu su garantija registruotus grynakraujus **CHINCHILLAS**.

Puikiai galite auginti garaže, rūsyje arba atliekamame kambaryje. Pradėję kaip pašalinį užsiėmimą, galite išauginti labai pelningą biznį. Dėl informacijų galite parašyti, paskambinti ar aplankyti šeštadieniais ir sekmadieniais, o kasdien tik po 6 val. vak. Pristatau į visas Kanados provincijas.

mo nubaustas, kaip „liaudies priešinys“ už „teroristų“ rėmimą. Jis esąs nuteistas už tai, kad teroristų grupės vadą jis buvęs užregistravęs kaip bažnyčios tarnautoją. Tarp kitų nuteistų jų minimi du pranciškonų vienuolyno Kretingoj tėvai vyresnieji. Jie esą įteikę du šimtu tūkstančių rublių teroristams (taip bolševikai vadina Lietuvos partizanus) ginklams nusipirkti. Be to, teroristų štabas buvęs už vienuolyno sienų ir vienuoliai spausdinę antisovietinius atsišaukimus.

Kaišiadorių vyskupas taip pat buvo nuteistas už aktyvų dalyvavimą teroristų grupė, platinimą antisovietinės literatūros, už antisovietinius savo pamokslus ir už priesaiką priėmimą iš teroristų. Toliau tame pranešime tvirtinama, kad klierikaliniai teroristai esą atskirę už nužudymą daugelio dorų darbininkų — neturtingų valstiečių, naujų kolonistų, so vietinių intelektualų, dažnai jie buvo nužudyti su visomis jų šeimomis. Iš tų kaltinimų gali-

ma susidaryti vaizdą apie Lietuvos rezistencijos mastą, apie kurį paprastai sovietų spauda tyli.

Be terorizmo „klerikaliniai reaktionieriai“, kaip pranešime jie vadinami, dar kaltinami už pastangas antisovietiskai nu teikti gyventojus, ypač jaunimą. Po bažnytiniais choralais esą bandoma paslėpti Romos katalikų jaunimo organizacijas. Ukmergės choro dalyviai platinę antisovietinius atsišaukimus ir rinkę teroristams informacijas apie komunistų partijos pareigūnus. Vilniuje kai kurie kunigai stengėsi paveikti jaunimą, kad jis nestotų į komjaunuolius, jie net vaikščioję pas tokių vaikų tėvus ir raginę juos, kad draustų vaikams stoti į komjaunuolius.

Iš to viso matyti, kad bolševikų pastangos pirmoje eilėje buvo sukompromituoti gyven-

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siūnia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr.—\$2.60

B. 20 sv. cukr.—\$4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv.kv. miltų\$2.50

B. 20 sv. kv. miltų\$3.90

E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11—\$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiau. miltų taukų

2 sv. margarino

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 22—\$ 5.50

3 sv. gr. kiau. taukų

3 sv. rūkytų lašinių

3 sv. cukraus

1 sv. šokolado

KODĖL APSIDRAUSTI?

Mr. Charles Zientek namas, 5343 - 11ta Ave. Rosemount, Montrealy pereitą savaitę eksplozavo nuo gazo ir namui padarė apie 10.000 d. nuostolių. Kaip ir daug kitų optimistų, jis galvojo bile čia kada nelaimė įvyks, ir savo 15.000 dol. vertės namą buvo apdraudęs tiksliai 6.000 dol. Todėl dabar apie 4.000 dol. turės pridėti iš savo kišenės. Jo žentas, Mr. Walter Uzenko gyvena tame pačiame name. Jis man gerai pažį-

tamas ir prieš porą mėnesių, kai mes buvom susitikę, jis man sakė: „Reikia apdrausti savo baldus, bet vis neprisiruošiu; bet netolimoj ateityj tikrai tau paskambinsiu, kai tik viską pa baigsiu susitvarkyti.“ Šiandien jis su visa šeima gyvena pas kitus kambary, o jo turtas, vertės apie 4.500 dol., visiškai su naikintas ir nebuvo apdraustas.

Šitokia nelaimė nėra padengta paprastos apdraudos nuo gaisro. Ją padengia tikrai pridedamas „Supplemental Contract“ kaip buvau pastebėjęs pereitame savo pranešime. Lig šiol man teko pastebėti, kad daugelis lietuvių šio priedo prie savo poliso neturi. Aš be jo visai nedraudžiu, — tai mano klientams savo polisų tikrinti nereikia. Bet jei jūs esat kitur apsidraudę, tai tuojau patikrinkite, ar jūs šį priedą turite.

Viršminėtas įvykis nėra išimtis, bet tai yra kasdieninis atsitikimas. O kiek dar yra žmonių, kurie ligšiol „neturėjo laiko“ savo apdraudos reikalus susitvarkyti? Nė vienas iš mūsų nežino, kas ir kur mūsų laukia, todėl pasiroškime su tikimi bent tuos atsitikimus, kurių rezultatai gali šiandien iš kalno būti mūsų neutralizuoti.

Galimas dalykas, kad MVD ir paskyrė jį būti katalikų kunigų Maskvoj. A. Mingis ti pasurošė. A. Norkeliūnas.

Ar tik nebus čia tas buvęs kunigas Liudas Adomauskas, kuris jau nuo seno buvo pasidaręs žymus Lietuvos komunistų veikėjas.

Galimas dalykas, kad MVD ir paskyrė jį būti katalikų kunigų Maskvoj. A. Mingis ti pasurošė. A. Norkeliūnas.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŪRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

ASTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTIKIMUS. BENDRAI SAŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36
Tel. CL 2363

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIU FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITE (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Filtroy 3292.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI
PRAŠOME APLANKYTI
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville Lasalle, Que.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiąsias rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (iširimus), išiuваме sagas ir pan. Kiekvieną or derį paimame iš namų ir pristatome į namus. Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuve kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.
TEL.: LA 8621.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplauskio)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492
SAVININKAI BROLIAI BRATAUSKAI

There is a
RAMSAY PAINT
for INTERIOR
or EXTERIOR USE!

in FLAT
SEMI-GLOSS
GLOSS
FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

CROSLEY
RADIO ir TELEVIZIJA

C. C. M. DVIRAČIAI

PASINAUDOKITE
SPECIALIA VISŲ
PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

HAMILTON

BIRŽELIO 13 — 15 DD.

trėmimų minėjimas, ši sekmadienį pradėdamos pamaldomis lietuvių parapijos bažnyčioje (10 val.) ir 12 val., prisijungus Hamiltono latvių — estų kolo nijoms, visi nuo lietuvių bažnyčios judėsime King g-vė prie Nežinomojo kareivio paminklo. Kartojų „visi“, kadangi savo gausių dalyvavimų mes atkreip sime laisvo krašto piliečių akis, į mūsų Tėvynei daromas skriaudas.

Atrodo, kad tai bus ne tik pirma pabaltiečių vieša eiseną, bet bendrai, pirma antikomunistinė gatvės demonstracija Hamiltone, su plakatais, vėliavomis ir tt. Moterys yra prashomos eisenoje dalyvauti su tautiniais rūbais. Tad visi Hamiltono lietuviai, ši sekmadienį į antikomunistinę demonstraciją!

Po eisenos, Royal Comaught Hotel salėje, minėjimo programa bus tęsiama toliau.

KLB HAMILTONO VALDYBOS

dėl blogo oro neįvykusi gegužinė š. m. gegužės mėn. 31 d. yra nukeliama į birželio 21 d. Ji įvyks toje pačioje vietoje — Bridgeman ūkyje.

Birželio mėn. 28 d. sekmadienio popietę galima bus praleisti grynai lauke T. Fondo Hamiltono sk. pasilinksmini me. Jis įvyks taip pat Brfidge man ūkyje.

KARALIENĖS ELZBIETOS II karūnacijos proga įvykusia me parade ir pasirodymuose sporto stadionuose, dalyvavo ir Hamiltono lietuviai.

Beveik prie 20 tūkst. žiūrovų, tautinių šokių grupė, ved. V. Panavaitis, pašoko 4 tautinius šokius, kurie žiūrovų buvo priimti gerai.

Sekandį dieną didžiausias Hamiltono dienraštis „The Hamilton Spectator“ apie lietuvių atsiliepę sekandį: „The ethnic groups, especially the Lithuanians and Ukrainians, added much colour to the gathering, giving Hamilton's coronation celebration a real cosmopolitan effect“.

LIETUVIŲ NUOSAVYBĖJE esančiame name Bay g-vėje S. 28 m. kanadietis La Fortune (kilme atrodo prancūzas) nužudė 46 m. iš Simcoe moterį. Dėl kokių priežasčių jis tai padarė — nesisako. Kambarį La

Fortune buvo išnuomavęs tik prieš savaitę laiko. Kbr.

ORGANIZACINĖ HAMILTONO LIETUVIŲ VEIKLA

Atkelta iš 3 pusl. Hamiltono Lietuvių Draugija 1949. V. 22. — 1950. I. 15.

Kanados Lietuvių Tarybos skyriaus veikla pasibaigė 1949 m. gegužės 22 d., nes po įvykusio Kanados lietuvių seimo skilimo, Hamiltono lietuviai, norėdami išlaikyti kolonijos vieningumą, nutarė skyriaus priklausomumo KLT ar KLS klausimo visai nespėsti ir KLT skyrių panaikinti ir pasivadinti Hamiltono Lietuvių Draugija. Valdyba tačiau pasiliko senoji. Šiuo laikotarpiu buvo surengta vasaros metu gegužinė, padarytas kartu su latviais ir estais trėmimų minėjimas, Tautos šventės ir vicekonsulo Simučio pranešimas. Sušaukti trys visuotiniai susirinkimai ir 7 valdybos posėdžiai.

Bendruomenės kelyje

1950. I. 15. — 1953. V. 9.

1950 m. sausio 15 d. visuotiniame narių susirinkime Draugijos vienbalsiai nutarė persiorganizuoti į Bendruomenės apylinkę. Išrenkama nauja valdyba: pirm. agr. K. Valaitis, sekr. — V. Petrakis, išd. — P. Sakalas, parengimų vadovas — J. Pyragius, vald. narys — Ant. Grajauskaitė. Revizijos komisija: J. Pleinys, A. Mingėla ir K. Matkevičius.

Buvo dėtos pastangos įsigyti bendruomenei savo namus su sale, tuo reikalu vyko posėdžiai, susirinkimai, kurių planai. Tačiau esant įvairioms nuomonėms ir prasidėjus asmeniškumams, tas projektas su nemažu kartumu buvo palaidotas. Rengiami minėjimai, pakviečiamas koncertuoti Čiurlionio ansamblis. Nepriklausomybės šventės proga per Hamiltono CKOC radijo stotį pirmą kartą turimas lietuviškas pusvalandis.

Vieningai bedirbant.

Šią valdybą nuo 1950 m. lapkričio 5 d. pakeičia kita. Pirm. — inž. St. Naikauskas, vicep. J. Mikšys, sekr. E. Sudikas, išd. — V. Subatnikaitė, reikalų ir parengimų vedėjas — K. Baronas, vald. na

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

PARDUODAMI NAMAI

Visose miesto dalyse Taip pat turime naujų namų su žemu įmokėjimu nuo 2500 — 3000 dol. Mielai Jums parodysiu ir suteiksiu daugiau informacijų.

A. TAMULAITIS

Tel. MA 1177

Namų OR 2657

A. W. FARLINGER

Real Estate

2000 Yonge St. Toronto.

riai — E. Repčytė ir E. Dau guvietytė - Kudabienė. Revizijos komisija: A. Mingėla, J. Pleinys ir J. Gimžauskas.

Ši valdyba suruošė didelę drabužių ir pinigų, Vokietijoje pasilikusiems šelpti, rinkti: drabužių ir avalinės 2010 svarų, maisto 111,5 svarų ir pinigais 576 dol. Kad spauda būtų geriau informuota apie bendruomenės darbus, pakviečiami korespondentai St. Dalius „Nepr. L.“ ir St. Bakšys „Tėv. Žib.“. Vasario 16 d. proga valdybos iniciatyva įdėtas platisnis straipsnis apie Lietuvą Hamiltono angliškam „Spectator“. Surengiamas B. Brazdžionio, A. Gustaičio ir Kačinsko literatūros vakaras. Paskiriamas Tautos Fondo atstovas St. Bakšys, kuris 1951 m. gegužės 27 d. įkuria TF atstovybės skyrių. Iš valdybos 1951 m. gegužės 27 d. įkuria TF atstovybės skyrių. Iš valdybos 1951. V. 23. pasitraukia K. Baronas, jo vieton įeina J. Kšivickas. Svarbesniais atvejais šaukiami organizacijų pirmininkų ir bendruomenės val

dybos bendri posėdžiai. Nuo 1951 m. lapkričio 4 d. darbą tęsia — pirm. J. Matulionis, vicep. — J. Mikšys, sekr. — K. Stanaitis, išd. A. Jankūnas, kult. pareng. vedėjas — J. Pleinys, vald. nariai — K. Norkus ir K. Prielgauskas. 1952 m. liepos 1 d. iš valdybos pasitraukia J. Matulionis ir pirm. pareigas perima J. Mikšys. Revizijos komisija: A. Mingėla, J. Gimžauskas ir Pijus Pleinys.

Valdyba skubiai suorganizuoja pagalbą tautiečiams, praveda 1952 m. išpūdingiausią Nepr. šventės minėjimą, dalyvaujant svečiui Nepr. Akto signatarui prof. Kaminskui. Dalyvaujama Brotherhood Festival Welland 1952. II. 24. kartu su vengrais, italais, ukrainiečiais, lenkais, rusais, žydais ir slovaksais. 1952 m. spalio 1—3 dd. dalyvaujama panašiam festivaly Hamiltone, atliekant programą ir paruošiant savo tautinį skyrių — parodėlę.

Nuo 1953 m. vasario 15 d. darbą pradėjus prieš penkis metus stojo dabartinė valdyba — inž. J. Kšivickas, vicep. — K. Baronas, sekr. — St. Dalius, išd. — V. Antanaitis, švietimo vadovas — J. Mikšys, šalpos vadovas — pulk. J. Giedraitis, vald. narys — V. Subatnikaitė. Revizijos komisija: J. Svilas, K. Norkus ir J. Gimžauskas.

Per šį tretįjį bendruomenės

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ

SIUVYKLA

SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, ILGAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSLANKYTI:

MR. JURGIS EIDUKEVIČIUS

374 Barton Street E., Hamilton, Ont.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽINGŲ PATARNAVIMŲ MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MŪS DARBĄ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL, JEIGU TAMSTA JIESKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSIMINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VIŠUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PATARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONGESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO LA 8000, BUTO LY 2048

PADĖKOS

Širdingai dėkojame pp. Mekšriūnams, Vasiliauskams, Žienaičiams ir p-nei Kringelienai, padėjusiems paruošti mūsų vestuves ir visiems vestuvių dalyviams reiškiamo nuoširdžią padėką.

Birutė ir Adomas Jociai.

Keletas skaitlinių

Štai keletas kasos apyvar-

tos ištraukų.

Pajamos \$: Išlaidos \$:

1948 m. 155,42 122,32

1949 m. 409,33 296,42

1950 m. 741,17 604,22

1951 m. 1312,11 1203,25

1952 m. 942,09 926,03

Išsiunčiama betarpiškai Tau-

tos Fondui \$938,38, išmoka-

ma pašalpos šeštadienio mo-

gimo \$ 25, Tautų Festival Ha-

milstone lietuvių skyriui įreng-

ti \$ 58. Apmokoma mažes-

nėm sumom taut. šokių gru-

pei įsigyti akordeonui ir kt.

ir savo kolonijoje suteikta į

Nukelta į 2 psl.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto.

pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis, mielai jums patarnausim!

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAS!!!

Imperial Auto Collision

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymų, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

vienas blokas į pietus

nuo St. Clair

TORONTO, Ont.

Biuro telef.

JU 4773

Namų CE 1-3444

Didžiausias namų pasirinkimas

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ

PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

Pirkdami ar pardu-

dami pasitarkite su

mūsų ekspertais.

Mes turime šimtus

įvairiausių namų.

Taip pat

duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo reikalais kreipkitės

A. Kiršonis V. Morkis B. Sergautis

Telef. KE 9272 ir KE 0415

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin)—TORONTO.

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

Centrinė įstaiga 1172 Bay St., Toronto, Ont.

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FARMAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVI PARDAVEJĄ:

J. Rukša

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

DR. K. ŽYMAN TIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKA

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val. DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽINGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖMS

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI į naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėjimui iki dviejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis: TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951 HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.

ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieną metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

MONTREAL

BIRŽELIO LIUDNŲJŲ ĮVYKIŲ MINĖJIMO MONTREALY TVARKA.

Sekmadienį, birželio 14 d. įvyks: 11 val. pamaldos abiejose lietuvių bažnyčiose, organizacijos dalyvauja su vėliavomis, perrištomis gedulo kaspinu.

7 val. vakare St. James katedroje Cathedral St., prie Dominion aikštės, religinis koncertas, dalyvaujant tautybių menininkams. Iš lietuvių dalyvauja: op. sol. E. Kardelienė ir AV parapijos choras, vedamas muz. A. Piešinos, latvių sol. sopr. L. Caunitis, estų baritonas A. Niitof ir choras.

Vargonais gros katedros vargonininkas.

Tuoju koncerto Dominion aikštėje prie Kanados Nežinojo kareivio paminklo vainikų padėjimas.

Visi kviečiami skaitlingai dalyvauti.

LKB Montrealio Ap. V-ba. PRANEŠIMAS LIETUVIŲ MOKYKLOS MOKINIŲ TĖVAMS.

Šeštadieninė Aušros Vartų parapijos mokykla šio mėn. 13 dieną (šeštadienį) užbaigia mokslo metus. Mokiniai renka si į mokyklą tuo pačiu laiku, kaip ir kiekvieną šeštadienį, egzaminams. Po egzaminų 4 val. po pietų visi mokiniai renka si į Aušros Vartų parapijos salę, kur rengiamas kuklus pobūvis. Pobūvio metu geriausiems mokiniams bus įteiktos KLB Montrealio skyriaus skirtos dovanos.

Tėvai mokiniams kviečiami šiam pobūvyje dalyvauti. Įėjimas suaugusiems 50 ct., vaikams 25 ct. Tėvų Komitetas.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAME

Montreal, St. John's Church, Jeanne Mance & Prince Arthur gatvių kampe, sekmadienį birželio 14 d., 12 val.

Vakare, 6 val., pas pp. Šulmistrus, 176—8 Ave, Ville La Salle, bus evangelikų jaunimo susirinkimas. Dr. M. Kavolis.

LABAI GRAŽIOS VESTUVĖS

Agnetė Stravinskaitė ir Jonas Paškevičius birž. 6 d. susituokė AV bažnyčioje. Sutuoktuvių metu choras uoliai savo dalyvei ir solistei mišių metu giedojo, vedamas muz. p. Piešinos. Solo giedojo op. sol. E. Kardelienė. Vakare, pp. Lašiams šeiminiškai, buvo gražios vaišės, kuriose dalyvavo didelis žmonių būrys. Jaunajai porai linkėta ilgiausių metų ir sėkmingo bei laimingo gyvenimo. Vestuvėse dalyvavo iš Amerikos atvykę ekon. J. Budzeika, kuris buvo ir pajaujau.

Kitos vestuvės buvo Kazimiero Naruševičiaus su p. Smith. Į vestuves buvo atvykę iš Rochesterio Petras Norkeilūnas su žmona ir Ona Avižienienė su sūnum. Po šaunių vestuvių svečiai sugrįžo į Ameriką.

ŠAUNUS MERGVAKARIS

P. Reginai Liesunaitė birželio 6 d. buvo suroštas šaunus mergvakaris, kuriame dalyvavo:

PARDUODAMA
krautuvė - grosernia su leidimu alui.

1730 Frontenac St.,
Tel. HO 0085

Marin
PORTRAITAI

VESTUVĖS, GRUPĖS, PORTRETAI

Namuose ir studijoje.

72 St. CATHERINE E.,
Montreal, HA 0491.

Dr. E. Andrukaitis
956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

vavo apie 70 asmenų. Įteikta gražių dovanų, pasakyta gražių kalbų ir palinkėta gražios ateities. Organizatorėmis buvo pp. Ambrasienė, Skinkienė ir Matulaitienė.

Elvyrai Tamošiūnaitei pp. A. Alenskienės ir E. Šimonevienės iniciatyva taip pat sušruoštas gražus mergvakaris.

MOKYKLA ROSEMOUNT

Nuo rudens norima Rosemount atidaryti lietuvišką šeštadieninę mokyklą, jeigu atsiras pakankamas skaičius norinčių šią mokyklą lankyti. Jau dabar skelbiama mokinių registracija. Užsiregistruoti galima pas KLB Mont. ap. pirm. inž. L. Balsį, 6415—3 Ave, Rosemount ir pas apyl. v-bos narį E. Navikienę, 5515—13 Ave, Rosemount, tel. RA 24410.

KLB M. Apyl. Švietimo ir kultūros Komisija. DAKTARAS JONAS MALIŠKA

labai gerai ir sėkmingai išlaikė ir patikrinamuosius prie Montrealio dantų gydytojų komisijos egzaminus ir gavo teisę Montrealy atidaryti dantų gydytojo kabineta - ofisą. Malonų, kad Montrealy turėsime Kanadoje diplomuotą daktarą. Jis savo įstaigą nori atidaryti Verdune, arčiau daugumos lietuvių.

LANKĖSI KAUNE IR VILNIUJE

Pas žinomus montrealiečius, 1941 m. atvykusius iš Lietuvos, pp. J. Chazan ir A. Aušlevičių, kurių bendrovė verčiasi didmenine prekyba ir turi savo ofisą 397 Notre-Dame (je mieliai patarnauja savo kaimynams ir lietuviams), šiomis dienomis lankėsi tūlas žurnalistas, kuris prieš kelis tik mėnesius buvo Lietuvoje, be kita ko, Vilniuje ir Kaune. Jis pasakoja, kad dabar Kaunas visai apmirus. is primena carinės Rusijos tvirtovės miestą. Visas gi gyvenimas esąs persikėlęs į Vilnių.

SUSILAUKĖ PRIE AUGLIO

Izabelės ir Antano Jonušų šeimoje gimė dukra.

VASAROS STOVYKLOS JAUNIMUI

KLB M. ap. švietimo ir kultūros komisija, susitarusi su Montrealio lietuvių skautų tūtais skelbia: 1) Montr. skautų tūntas vasaros stovyklą nuo šia liepos 25 d. iki rugp. 2 d., kurią yra kviečiami ir ne skautai jaunuoliai nuo 8 iki 16 m. amžiaus. Jiems stovyklos mokestis yra lygiai toks pat, kaip ir skautams, būtent, 1,25 ct. už dieną, arba 10 dol. visam laikui, plius kelionės išlaidos (apie 3 dol.). Stovyklą įvyks St. Adolphe vietovėje. 2) Neringos skautų tūnto vasaros stovyklą įvyks nuo liepos 8 d. iki liepos 19 dienos St. Emile (Laurenten kalnuose). Į stovyklą priimamos lietuvaitės ir ne skautės nuo 6 iki 17 metų. Stovyklos mokestis 10 dol. 3) Esant pakankamam neskautei skaičiui stovyklose bus sudarytos atskiros neskautei grupės, kitu gi atveju jie bus įjungti į skautų vienetus. Tiek skautai, tiek neskautei privals vienodai nešti tarnybas, kaip antai — sargybas, rajonų tvarkymą, maisto gaminimą ir panašiai. 4) Stovyklų metu bus pravedami lietuvių istorijos, geografijos bei literatūros ciklai. Ypač tingas dėmesys bus kreipiamas į gerą savo kalbos vartojimą, taip gi — į fizinį lavinimąsi. 5) Už stovyklų tvarką, programą, personalą bei transporto priemones atsako skautų tūntai 6) I abi stovyklas skautaitės registruojasi pas savo vietų vadovus, o ne skautai — pas šviet. ir kultūros k-jos pirmininką St. Kęsgailą, 6882 Beaulieu St., Ville Emard, telef.: HE 5956. Užsiregistruojant reikia sumokėti stovyklos mokestį. Registracija baigiama birželio 28 dieną. KLB šv. ir kult. k-ja džiaugsis matydama kiek galint dienių jaunimo skaičių stovyklaujant.

SV. ir Kult. K-ja.

SAUGU — PATIKIMA — SAŽININGAI!

Mann & Martel

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL.2354

Daugelio lietuvių išbandyta-patikima nuosavybių pirkimo-pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pagėdajamuose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$ 6.000 įmokėti, \$ 19.000. High Park; 10 k. atskiras mūro namas ant dviejų augštų, vand. alyva šildomas, 2 modern. virtuvės, 2 vonios, labai did. kamb., patogus išnuomoti, kvadratinis planas, garažui vieta, prie gero susisiekimo.

\$ 4.500 įmokėti, \$ 17.000. Bloor - Ossington r., 8 k., atskiras, mūr., vand. - alyva šild., vietos bent 3 garažams, šviesūs ir dideli kambariai, labai patog. išnuom.

\$ 3.500 įmokėti, \$ 11.000. St. Clair-Oakwood r., gražus bungalow, sodas, garaž., prie gero susisiekimo.

2.500 įmokėti, \$ 12.000; Col lege-Dovercourt, 6 k., švairūs ir jauk. k., garažui vieta.

1.500 įmokėti, \$ 10.000; centriname r. prie Blooro, 6 k., kietmedž. grindys, garažas.

\$ 2.300 įmokėti, \$ 10.500; Westone, bungalow, vand. ir alyva šild., sodas, garaž., prie gero susisiekimo.

\$ 9.000 įmokėti, \$ 19.000. High Park, 2 augštų, 7 k. 2 modern. puikūs namai, vienas turi virtuvę ir antrame augšte, alyva ir vandeniu apšildomi, garažai, sodai.

\$ 6.000 įmokėti, \$ 15.000. High Park 2 augštų, 6 k. modern. namas, garažas, puikus iš oro ir vidaus.

\$ 4.500 įmokėti, \$ 14.900; High Park; 10 k. atsk. mūr. namas, vand. ir alyva šild., visur kietm. grindys, dideli pat. išnuomoti kamb., did. ir gražus sodas, dvig. garažas, prie gero susisiekimo.

\$ 3.000 įmokėti, \$ 13.000; Bloor-Dufferin, 6 k., alyv. apš., did. šviesūs k., moder. virtuvės ir vonia, garažas, prie labai gero susisiekimo.

Turime pasiūlymų: įvairiausių būtnių, farmų, gazolino stočių, žemės sklypų ir t. t. Suteikiame paskolas ir morgičius.

MŪSŲ ATSTOVAS

Zigmas UMBRAŽŪNAS

mielai Tamstoms suteiks plačią informaciją, aprodys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba TELEF.: įstaigos OL. 2354 Namų KE 5843

L. AKADEMINIO SAMBŪRIO SUSIRINKIMAS

įvyks penkt., birželio 12 d., 8 val. vak., 3703 De Bullion. Die notvarkėje J. Aktino paskaita Impresionizmas grafikoje ir skulptūroje. (Bus rodomi tipingi kūrinių projekcijos aparatu) ir B. Vaitkūnaitės paskaita Impresionizmas muzikoje, pailiustruojant plokštelėmis. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

V-ba. LANKĖSI MONTREALY

leidami atostogas Elzbieta ir Zigmas Kazlauskai aplankė pp. Juknelius, Parojų, Makauską, Šipelius ir kt. pažįstamus.

LIGOS IR NELAIMĖS

P. Stankaitienė padaryta operacija. Ligonė gerai taisosi. Tebeserga p. Venckus. Pp. Girklių dukrai Irenai padaryta tonzilių operacija.

P. K. MOTUZAS

dėkoja visiems Montrealio lietuviams, aplankiusiems jo rodytus filmus.

ISVYKO EUROPON

P. Zuperkienės dukterė Stefa ir žentas prof. Dudes išvyko į Europą, kur išbus iki rugsėjo vidurio ir aplankys daugelį Europos valstybių.

NUSKENDO LIETUVIS?

Pranešta, kad esąs rastas nužėndęs lietuvis Edvardas Richleris, bet ši žinia nepasisekė patikrinti.

LIETUVOS JŪRA GYVA

B. Stundžios vadovėlių „Buriavimas ir Jūrininkystė“ išsiarašė iš „NL“ redakcijos net iš Scrantono Pa., p. A. Daidynas. Taigi, Lietuviai jūra tautiečių turima prieš akis — gyva.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ŠĖRUS PIRKO:

Už 25 dol.: S. Pundžiuvienė, inž. Jasinevičius, A. Ruzgai, A. Stančikas, B. Sakalauskas ir J. Puvaskis.

TLN virto tikru Lietuvių Centru. Visiems jau pasidarė aišku, kad be jų mes negalime apsieiti. Pradžiai buvo labai sunki, nes trūko pinigų. Tačiau geroji Toronto lietuvių visuomenė atėjo į pagalbą ir pirko šėrus. Jau yra per 500 šėrininkų. Didysis balandžio m. mokėjimas (5.000 dol.) buvo sukeltas ir įmokėtas. Čia buvo paskolinta iš Vyt. Abromavičiaus ir Liet. banko „Parama“.

Šėrus išplatinta už 18.000 dol., tačiau dar nevisi išpirko savo pasižadėjimus. Atėjo ir nauji ir mūsų eiles. Namai pasipuošė.

Namai ruošia loteriją. Pirmas fantas — gitara gauta iš „Trimito“ — p. Jokubaičio. Iš loterijos gautas pelnas bus panaudotas bibliotekos steigimui ir Namų gražinimui. Kor.

TORONTO

VISI LIETUVIAI Į BIRŽELIO M. 14 D. MINĖJIMĄ.

Birželio m. 14 d. minėjimas įvyks ir šiais metais didžioje Massey Hall salėje. Jis žada šį kartą būti ypatingas, nes jame sutiko dalyvauti ir Kanados federalinės valdžios imigracijos ministeris p. Harris, kuris pasakys ir pamatinę kalbą. Tai yra didelės reikšmės įvykis, nes pirmą kartą oficialus Kanados valdžios atstovas dalyvauja mūsų tautų tragišką minėjimo dieną.

Koncertinėje dalyje pasirodys visų trijų tautų chorai, kurie ta proga saviems ir svetimams svečiams reprezentuos savo liaudies gražiausius kūrinius, pritaikintais tos dienos rimtumui. P. St. Gailevičiaus vedamas lietuvių choras „Varpas“ išpildys Vanagaičio, Šimkaus ir Banaicio kūrinius.

Visa lietuviška visuomenė prašoma minėjime kuoskaitlingiausiai dalyvauti ir tuo išreikšti galingą protestą prieš mūsų tautų pavergimą ir bolševikinės Rusijos dar dabartinio laiku tebevykdomą masinį genocidą. Vargu ar rasime mūsų tarpe žmogų, kurio sieloje nedegtų ta pati, niekuo nepagydoma žaizda.

Šitas minėjimas taip pat yra vienintelė proga, kur mes visi, suvienyti vienu skausmu, galime sueiti atminti ir pagerbti mūsų žuvusius ir parodyti kitiems vieningumą ir ryžtingumą kovoti už savo nepriklausomybę. Todėl tegul nė vienas neužmiršta šitos dienos ir ateiti į minėjimą. Tai mūsų sielos susikaupimo, tai mūsų šventos pareigos.

Minėjimas prasidės 7 val. vakaro, kad galėtų dalyvauti ir asmenys, dienos metu išvažiuoję už miestą.

Baltų Federacijos Valdyba. DĖL KATHE GRYBAS

13(311) nr. buvo įdėta Nukentėjusio korespondencija, kurioje buvo pasakyta, kad suminėtoji padėta į kalėjimą. Dabar K. Grybienė parašė laišką, kuriame teigia, kad yra laisva ir kalėjimą jos niekas nebuvo padėjęs. Tuo reikalu pasiteiravus Nukentėjusį aiškina, kad jam papasakojęs tūlas asmuo, kurio telefonu p. Grybienė prašiusi padėti jai išsigeibėti iš nemaloningos padėties. Pagal tas žinias jis ir parašęs korespondenciją. Jeigu gi K. Grybienė nebuvo suimta, tai Nukentėjus, kaip suklaidintas, žinią atšaukia ir apgailestauja pats buvęs suklaidintas. Tačiau reikiama konstatuoti, kad yra nusi-

NUBAUDĖ KALĖJIMU.

Napoleonas Borisas, 26 metų amžiaus, kilęs iš Biržų, vieno Toronto teismo buvo nubaustas šešis mėnesius kalėti už vienos moters apiplėšimą, šešis mėnesius už mėginimą apiplėšti kitą moterį ir tris mėnesius už automatinės pavogimą. Borisas buvo sėdėjęs 21 dieną kalėjime praėjusiais metais už važiavimą automašina be savininko leidimo. Nuteistasis neturėjo nei lietuvių teisių nio patarėjo, nei vertėjo.

ATITAIŠYMAS!

Vasaros balius Palace Pier įvyks ne birželio 13, bet š. m. birželio 20 d., 8,30 val. vakaro. Gros 15 žm. Palace Pier orkestras. Veiks Palace Pier bufetai su kietais ir lengvais gėrimais. Visus kviečia atsilankyti.

T. Jūrų Skaučių bičiulių būrelis.

Antanina Mikailienė sunkiai serga Toronto General Hospital ligoninėje.

Margis Vaisinė

JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS
19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W) Toronto.
Receptams naujiems ar seniems — tik paskambink ar parašyk — mes pristatysime ku greičiausiai. Pristatymas visa me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris, ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų vaikų valgių, 4711 odekolo, vitaminų ir tt.

Telefonas MU 9543. Valandos 9 a. m — 9 p. m.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų pavertinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Įstaiga

TORONTE.

NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDVIMO REIKALAI, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAI KREIPKITES Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.

ESU TORONTO Miesto gyventojas per PASKUTINIUS 25 METUS.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER

1486 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont.

Telefonas LO 2738. Vakaraš HY 1543.

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS

(Lietuvis)

345 BLOOR St. West

(kampas Bloor - Huron)

TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki 5 v. ir pagal susitarimą.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

1081 Bloor St. W. - Toronto

priima ligonius ir gimdyves

šiokiadieniai nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 v. arba pagal susitarimą tel. ME 2933